

Mlaš tednik Korošci

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Inventurna prodaja

STRAPAC-NOGAVICE
IZ UMETNE SVILE

Samo 10 šil.

Amazone

CELOVEC, VILLACHER STRASSE 1

7. leto - številka 4

V Celovcu, dne 27. januarja 1955

Cena 1 šiling

Po sedmih letih

Decembra 1954 je minilo sedem let, odkar so na zborovanju v Velikovcu napovedali dvojezični šoli najostrejši boj.

V dunajskem parlamentu in koroškem deželnem zboru so bile razne interpelacije o tem vprašanju; prosvetno ministrstvo je dalo odredbo o dvojezični šoli ustavnemu sodišču v pretres. Pred leti že je tedanji prosvetni minister Hurdes v parlamentu izjavil, da je po okoliščinah leta 1945/46 postala ta odredba del avstrijske ustave. Ustavne zakone pa more spremeniti le parlament z dvotretjinsko večino in tako spremembo morajo odobriti zastopniki vseh štirih zasedbenih sil; tako je zapisano tudi v kontrolnem dogovoru iz leta 1946. Poleg teh ustavnih vprašanj, ki jih je tedaj v parlamentu navedel prosvetni minister, pa so še zunanje-politični oziri.

Če primerjamo zadnje pismo, ki ga je po svojem obisku na Koroškem poslal sedanji prosvetni minister dr. Drimmel deželnemu glavarju g. Wedenigu, moramo ugotoviti, da sta obe načelni točki, ki jih je navedel že pred leti minister Hurdes v parlamentu, tudi še danes v vsem obsegu veljavni in tehtni in da na tem dejstvu tudi sedanji minister ne more ničesar spremeniti.

Ponovno smo naglasili, da v zvezi z nastankom odredbe o dvojezični šoli leta 1945 o kakem pritisku britanske zasedbene sile ne more biti govora, ker takega pritiska ni bilo in je na to dejstvo delegacija Narodnega sveta dne 9. decembra leta 1954 izrecno opozorila. Pribijemo še enkrat dejstvo, da je odredba nastala brez pritiska zasedbene sile in so za to odredbo glasovali tako zastopniki OeVP Ferlitsch, Am-schel in Sagaischek kakor tudi socialisti Piesch, Wedenig, Herke in Enzfelder ter zastopnik komunistov Tschofenig in zastopnik koroških Slovencev dr. Tischler, torej so s to odredbo soglašale vse stranke na Koroškem. Vsako izmikanje in vsak odgovor na angleški pritisk je aboten in neresničen, ker takega pritiska ni bilo. Odredba v enaki meri obvezuje vse koroške stranke. Izredno nemoralno se nam zdi, da tisti, ki so soddločevali, danes o stvari nočejo ničesar vedeti ali pa celo vodijo gonjo proti.

Višek politične demagogije pa je trditev, da ta šolska odredba ogroža enotnost Koroške, da slovenizira deželo in da dela nemir, ko vendar vsak dan vidimo, da se teh gesel posebno poslužujejo ravno ljudje, ki so s svojo nestrpnostjo porušili tako avstro-ogrsko monarhijo kakor tudi prvo republiko.

Ne čudimo se gospodu ministru, ki je moral ob priliki svojega obiska na Koroškem v minulem decembru ugotoviti, da ga je najbolj razočaralo dejstvo, da niti zadnji dve strašni svetovni vojni nista nekaterih krogov spametovali in streznili.

Z zgoraj navedenim pismom koroškemu deželnemu glavarju je prosvetni minister zavrnil tudi osnutek novega zakona za dvojezične šole iz decembra 1953. Ta osnutek je predložila koroška deželna vlada in gospod minister trdi o njem, da ne ustreza ne nemškimi in ne slovenskim zahtevam. Mi smo že takoj ob nastanku osnutka zavzeli odločno stališče proti okrnitvi že itak skromnih pravic na šolskem polju iz leta 1945 in smo danes v polni meri na istem stališču.

Najosnovejše pojmovanje demokracije v zapadnem smislu more in mora nalagati vsem državljanom iste dolžnosti in iste pravice. Demokratična osnova odredbe je varovana, ker zahteva od Slovencev in od Nemcev, da se oba učita obeh jezikov. Kakor je pokazala dosedanja izkušnja, je to učenje tudi v vsakem pogledu uspešno tam, kjer so učitelji na mestu. Sodba strokovnjakov, ki odredbo izvajajo, z dne 8. 9. 1951 in anketa pri deželni vladi z dne 6. 10. 1953 sta jasno potrdili pravilnost take poti in

Sovjeti proti pariškim pogodbam

Sovjetska zveza je izjavila, da smatra vojno stanje z Nemčijo za končano. Istočasno je sovjetski prezidij razglasil odredbo, ki s takojšnjo veljavo ukinja vse omejitve nemških državljanov.

Oredba najvišjega sovjeta se nanaša na „Nemško demokratsko republiko“ kot na „Nemško zvezno republiko“. Med drugim je v odredbi omenjeno, da politika zahodnih sil, kot pride do izraza v pariških pogodbah, ni dovolila, da bi dosegli za združitev obeh Nemčij nujne sporazume in edinstvo za sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo. Razglas o končanem vojnem stanju z Nemčijo nič ne spremeni mednarodnih nemških obveznosti. Enako nič ne spremeni pravic in obveznosti Sovjetske zveze, ki sledi iz mednarodnih pogajanj štirih velesil z ozirom na Nemčijo.

To odredbo so razglasili v navzočnosti sovjetskih poslaničkov iz Vzhodne Berlina,

Pariza, Londona in Washingtona v sovjetskem glavnem mestu.

Ta razglas je najnovejši in verjetno najbolj učinkovit korak, s katerim hočejo Sovjeti preprečiti ratificiranje pariških dogovorov. (AP)

OLAJŠANJE OBMEJNEGA PROMETA Z NEMCIJO

V ministrskem svetu je poročal zvezni kancler inž. J. Raab, da so sklenili z Nemčijo pogodbo, ki ureja uradne odnose med obmejnimi kraji. Zvezni minister za zunanje zadeve dr. inž. Figl je pa javil, da je prišlo med Avstrijo in Nemčijo do sporazuma, ki olajšuje mejni promet in pregled na meji.

Zvezni minister za trgovino je stavil nov predlog za zakon, ki ureja nekatere notranje zadeve. (AP)

Amerika in Kitajska

Ameriški parlament je dal prezidentu Eisenhowerju polnomočje, po katerem lahko iz čisto lastne preudarnosti postavi ameriške vojne sile za obrambo Formoze ali drugih za obrambo važnih položajev, ki so v rokah nacionalnih Kitajcev. S tem so dali poslanci Eisenhowerju polnomočje, ki so le malo manjšega pomena kot napoved vojne.

Po izjavah poslancev je sklepati, da so nekateri mnenja, da pomeni ta sklep prehod iz mrzle v vročo vojno, dočim so spet drugi poudarjali, da je to samo nujen korak, da se reši mir. Pravijo, da je treba stabilizirati politiko Amerike na Daljnem vzhodu, kar je nujno potrebno za ohranitev miru.

V Kanadi je zbudilo to precej vznemirjenja. Mnenja so, da bi Združene države ne smele voditi tako negativne politike do Rdeče Kitajske, tudi če hočejo preprečiti, da bi Formoza padla v roke komunistov.

V britanskih vladnih krogih pa pritrju-

jejo politiki Eisenhowerja, ki vodi, kot trdijo, k pomiritvi in ustaljenemu položaju na Daljnem vzhodu. Velika Britanija bo tudi v Varnostnem svetu pri UNO to zagovarjala, zlasti ker je predsednik komunistične Kitajske Ču-En-Lai odklonil vse načrte za mirno rešitev. (Reuter)

JAPONSKI PARLAMENT RAZPUŠČEN

V ponedeljek je prebral japonski ministrski predsednik Hatoyama v parlamentu cesarjevo odredbo o razpustu japonskega parlamenta. Določili so, da bodo nove volitve 7. februarja. Po poročilih so poslanci vzeli to novico z veseljem na znanje. Da so razpustili parlament in razpisali nove volitve, je bila izrecna želja nove vlade.

Politični opazovalci so mnenja, da bodo demokrati dobili pri volitvah večino, vendar se bodo morali pogajati z liberalci, če bodo hoteli ostati na vladi, ker sami zelo verjetno ne bodo dobili absolutne večine. (AFP)

Konec razprave proti Djilasu in Dedijeru

Bivši namestnik jugoslovanskega ministrskega predsednika Milovan Djilas in Titov biograf Vladimir Dedijer sta bila pogojno obsojena na odvzem svobode. Zaradi zarote proti državi je dobil Djilas 18 mesecev in Dedijer 6 mesecev zapora, Djilas pogojno na tri leta in Dedijer pogojno na dve leti. Po sodni obravnavi so oba spustili na svobodo.

Sodbo je izrekel zbor petih sodnikov po 15-urni obravnavi. Javnosti in časnika-jev k obravnavi niso pripustili, kar je zanimivo, ker so do zdaj vedno povabili tudi dopisnike tujih časopisov.

Pariz pod vodo

V noči od nedelje na ponedeljek je dosegla voda najvišjo gladino in potem polagoma padala. Veliki predeli v zunanjih delih mesta so bili pod vodo. Zaradi visoke vode so morali zapreti tri mostove čez reko Seine, ki teče skozi Pariz, ker je bilo nevarno, da se zaradi vodnega pritiska porušijo.

razgovori z učitelji vsak dan potrjujejo isto. Ta uspeh za oba dela je zjamčen povsod, kjer šola ni neposredno izpostavljena politični hujskariji.

Dvojezična šola ni ovira otrokovemu razvoju, marveč postavlja ta razvoj na dosti širšo podlago. To so stvarna dognanja iz večletne izkušnje.

Voda je naredila mnogo škode tudi v mestu samem. Kleti katedrale Notre Dame so pod vodo, prav tako je vdrla voda v prizemne prostore justične palače in poslopja zunanega ministrstva.

Ker je voda zalila veliko kleti v nekaterih predelih mesta, so se pojavile v velikih množinah podgane, ki so se selile v varnejše predele. Prebivalstvo je imelo tudi s temi mnogo opravka.

V nevarnosti pred poplavo je bilo tudi poslopje avstrijskega poslaništva, ki leži tik ob Seini. Zaradi varnosti so zaprosili na Dunaju za odobritev 50.000 frankov (3.700 šilingov) za nakup čolna, kar je zunanje ministrstvo na Dunaju tudi odobrilo.

K R A T K E V E S T I

Združene države Amerike so v preteklem letu podelile državljanstvo več kot 61.000 osebam. Po koncu vojne je to najvišje število podeljenih državljanstev. 61 oseb pa je bilo izgnanih zaradi prevratnega udejstvovanja. (AND)

Med voditelji italijanske komunistične partije, ki je z 2.047.655 člani najmočnejša komunistična partija tostran „železne zaves“, je prišlo do trenja. Namestnik glavne ga tajnika je bil razrešen poslov in je prevzel mesto provincijskega tajnika v Lombardiji. (Reuter)

Do pretepa je prišlo v italijanskem parlamentu zaradi komunističnega podpredsednika zbornice. Pri tem je bilo nekaj poslancev laže ranjenih. (ANSA)

Do pretepa je prišlo tudi v mestnem svetu v Milanu med novofašističnimi in komunističnimi mestnimi očetmi, ker so novofašisti hoteli posvetiti minuto molka umrlemu generalu Grazianiju. En komunist, ki je padel po stopnicah, je bil teže, več pa laže ranjenih. (AP)

Prva podmornica na atomski pogon „Nautilus“ je imela poskušno vožnjo, ki je po mnenju strokovnjakov dobro uspela.

Do teže nesreče je prišlo v noči od nedelje na ponedeljek v premogovniku Zonguldak ob Črnem morju v Turčiji. Eksploziral je jamski plin, pri čemer je zgubilo življenje 47 rudarjev, 13 pa je še zasutih (Reuter).

Težka železniška nesreča se je primerila v bližini Birminghama v Vel. Britaniji. Vlak, ki je vozil z veliko brzino skozi neko manjšo postajo, je iztiril in se prevrnil. Smrtnih žrtev je bilo 16 in več ljudi je bilo ranjenih. Prišlo bi pa še do večje nesreče, ker je prav tedaj vozil nasproti drug vlak, da mu ni hitela nasproti neka v bližini stanujoča žena. S pomočjo ranjenega kurjača prevrnjenega vlaka se ji je posrečilo bližajoči se vlak še pravočasno ustaviti. (Reuter)

Z razstave japonskih lesorezov v Zagrebu, ki jo je organiziral UNESCO, je zginit original znanega japonskega umetnika.

Jugoslovanska tovorna ladja „Dinara“ je dobila nalog, da pripelje v Jugoslavijo vse živali, ki jih je dobil Tito v darilo. Do zdaj so natovorili dva slona, enega leoparda in več redkih indijskih živali. (AP)

V šahovskem turnirju Zahodne Evrope v Salzburgu je zmagal beograjski šahovski klub Partizan pred Avstrijo in Španijo.

V Trstu so imeli koncem tedna hudo burjo, ki je dosegla brzino 110 km na uro. Nekaj ladij ni moglo zaradi hude burje v pristanišče. (ST)

V Antarktičnem morju so odkrili prosto plavajočo ledeno goro, ki je 190 km dolga in ima okrog 2.700 km² površine, iz vode je pa moli le kakih 30 m. (Reuter)

V Avstriji so v letu 1954 pokadili za 6% manj kot leto poprej, pa še vedno 6,3 milijarde cigaret. Največ so kupovali „Austria 3“, „C“ in „Donau“, ki znašajo nekako tri četrtine vse porabe.

V Egiptu je izdal prosvetni minister odlok, po katerem mora učiteljsko oseboje dnevno pregledati torbe in klopi učenk in iskati za ljubezenskimi pismi. V slučaju, da pri kateri dobijo kako tako pismo, je takoj izključena iz šole. S tem hočejo preprečiti nadaljnje ljubezenske škandale, kot je eden v zadnjem času razburil egiptovsko javnost.

110-letni Turek, ki je že 40 l. vdovec, išče nevesto. Tistemu, ki mu preskrbi nevesto, je obljubil za nagrado vagon pomaranč.

V New Yorku je odkrila v nekem kinu službujoča policistka nekega tatu. Ko je hotel zbežati, je v dvorani streljala za njim, nakar se vdal. Publiku ni ničesar opazila, ker je bilo v filmu z Divjega zapada, ki so ga prav tedaj vrteli, tudi mnogo streljanja.

Politični teden

Po svetu ...

Kaj posebnega se v preteklem tednu ni pripetilo, kar končno ni nič nerazveseljivega, saj smo skoraj prej navajeni slabih kot dobrih vesti.

Tudi formoska zadeva ni nobena tragedija, saj je bilo pričakovati, da se Mau-Tse-Tung in Čang-kaj-šek večno ne bosta samo gledala.

Otočje Tačen bodo izpraznili, ker ga brez ameriške vojaške intervencije Čang-kaj-šek sam ne more braniti.

Med Formozo in celino je nešteto manjših otokov, na katerih ima Čang-kaj-šek svoje vojaške posadke. Iz teh otokov je mogoče nadzorovati vso ožino in so zato neprijetna stvar za komunistično Kitajsko. Že pred meseci je prišlo do številnih spopadov, ko so se Mao-tse-tungove čete skušale polastiti nekaterih otokov, pa jim to ni uspelo. Te lokalne vojaške akcije so bile priprava za večji podvig, ki so ga izvršile pred dvema tednoma in kateri je uspel. Po silovitih zračnih napadih, katerim nacionalno letalstvo ni bilo kos, so komunistični izkrcevalni oddelki po težkih bojih zasedli otok Jikijangšan, ki je nekakšna ključna vojaška postojanka v otočju Tačen. Z zasedbo tega oporišča je nastala neposredna nevarnost, da bodo v kratkem uničene tudi ostale manjše posadke na sosednjih otokih. Ker ameriško brodovje ali letalstvo v boje ni poseglo, ni Čang-kaj-šku preostalo drugega, kot da je ukazal vse otočje evakuirati. Umikajo pa se ne samo vojaške sile, temveč tudi civilno prebivalstvo.

Napada na Formozo pa Amerikanci ne bodo dopustili

VII. ameriško vojno brodovje z nekaterimi letalonosilkami in bojnimi ladjami je dobilo povelje izvesti v formoskih vodah vojaške manevre in je že na potu. Predsednik Eisenhower pa bo v prihodnjih dneh zaprosil reprezentančno zbornico za polnomočje glede vojaških odločitev v formoskem sporu. Anglija in Nova Zelandija pa skušata s pomočjo Organizacije združenih narodov doseči nevtralizacijo Formoze, kar bi praktično pomenilo nekakšno vojaško premirje. Z izpraznitvijo otočja Tačen bi ugodili Mao-tse-tungu, da bi bil dovtetnejši za premirje, poleg tega pa se mu obetajo tudi ugodne trgovske pogodbe z zapadnimi silami in kdo ve? — slej ko prej tudi sprejem v UNO.

Tudi po ratifikaciji pariških pogodb bodo Sovjeti pripravljeni razgovarjati se o Nemčiji.

Tako je izjavil neki višji uradnik vzhodnonemške vlade in s tem potrdil pravilno naziranje Adenauerja in Mendes-Francea, ki sovjetskih predlogov o skupnih volitvah v obeh Nemčijah, združitvi in skupni nemški armadi sicer nista odklonila, pač pa sta odklonila pogoj za to: namreč opustitev izvedbe pariških sklepov — oborožitve Zapadne Nemčije v okviru Atlantske zveze. Borba za in okrog Nemčije se bo nadaljevala, zlasti ker imajo Sovjeti posrednega zaveznika v SPD. Ta je v protest Adenauerjevi vladi proti sprejetju pariških sklepov organizirala množične demonstracije in stavke, ki so sicer potekle mirno, so pa vendar pokazale, da je politični tabor, ki odklanja oborožitev, zelo močan in od tod tudi glasovi iz vzhoda, ki govorijo o pogajanjih glede Nemčije tudi po ratificiranju pariških sklepov. Stavke in demonstracije delajo seveda težave Adenauerjevi vlad. koaliciji, toda pike na i k pariškim sporazumom ne bodo mogle preprečiti.

Predčasno zasedanje Vrhovnega sovjetskega sveta

V teh dneh zaseda v Moskvi najvišji politični organ Sovjetske zveze in zbrani so najvidnejši in najvplivnejši možje sovjetske diplomacije. Ker se je to zgodilo dva ali tri mesece pred običajnim terminom, si na Zapadu razlagajo to s tem, da zahteva politični položaj v Evropi preusmeritev sovjetske politike oziroma prilagoditev razvoju.

„Invazija“ v Costa Rico ni uspela.

Podoba je, da bo v Srednji Ameriki spet vsaj nekaj tednov ali celo mesecev mirno. Čete, ki so iz Nicaragve vdrle v Costa Rico, so bile premagane. Vlada je napovedala veliko „parado zmage“, ki pa jo je v zadnjem trenutku odpovedala, ker se je izvedelo, da se še okrog 150 upornikov klati po deželi, pa nameravajo najprej še te poloviti.

V Kairu zasedanje Arabske lige in nediscipliniranega Iraka

Zadnjič smo pisali, da je Irak na svojo roko sklenil vojaški pakt s Turčijo, ne da bi prej vprašal ostale člane Arabske lige. Ti zdaj zborujejo v Kairu in čakajo na prihod iraškega zunanjega ministra. Ta je prvotno odpovedal, češ da je bolan, pozneje pa je le najavil svoj prihod. Okregali ga bodo, na dejstvu pa ne bodo mogli nič spremeniti, saj je turški predsednik Menderes izjavil, da je njegova vlada pripravljena tudi z drugimi državami Arabske lige sklepati podobne zveze.

... in pri nas v Avstriji

Kot nekakšen začasen zaključek borbe med OeVP in SPOe,

ki so jo bili z nacističnimi parolami, očitki veleizdaje in podobno, smatramo lahko tudi razsodbo v graškem procesu. Tam so urednika „Volkszeitung“ obsodili na globo 2 tisoč šilingov.

Na seji deželne vlade

je g. deželni glavar povedal, da je ministrstvo na Dunaju zavrnilo nov osnutek zakona o dvojezičnem šolstvu na Koroškem, ker ne odgovarja ne težnjam Nemcev in ne Slovencev. Ministrstvo bo samo izdelalo nov zakonski osnutek, pri čemer pa bo treba upoštevati tudi zunanje politične vidike. Sedanja šolska odredba bo torej veljala še naprej, saj je znano, da so v Avstriji najbolj trdožive takozvane „provizorične ureditve“; tako so na primer še zmeraj v veljavi že sto let stari „cesarski patenti“.

Prošli teden je bil na Koroškem tudi najvišji uradnik britanskega poslaništva na Dunaju,

Mr. C. P. Scott.

Obiskal je deželnega glavarja in imel z njim, kot so uradno poročali, važne pogovore o perečih vprašanjih. Ni težko uganiti, kaka so bila ta vprašanja, če upoštevamo razne izjave odločujočih, kako so zapadne sile zainteresirane na mirnem razvoju v deželi sami ter na odnosih med sosednjo Jugoslavijo in Avstrijo.

Sovjeti so na Dunaju

poskrbeli zopet za senzacijo. Zaprli so viso-

kega uradnika dunajske mestne občine, g. dr. Sokolovskega, ki je vzdrževal z njimi službene stike v povojni dobi. Vlada, mestna občina in policijski šef so intervenirali, pa vse ni nič zaleгло. Rusi trdijo, da je dr. Sokolovski sovjetski državlján, ki je leta 1942 dezertiral in dobil nato 1946 avstrijsko državljanstvo. V tej zvezi je nejasno, kako so Sovjeti dobili v roke neki akt, ki dr. Sokolovskega menda obremenjuje. Ta akt je bil prej v arhivu avstrijske policije.

Gospodarskih krogov

se je polastila skrb, ker so Rusi prvič po vojni izvozili v Zapadno Nemčijo za 27 milijonov D-mark (približno 162 milijonov šilingov) lesa. Bojijo se konkurence in padca cene, kot se je to zgodilo leta 1939. Vendar trdijo resni poznavalci razmer, da je sedaj strah še neupravičen in da je omenjena kupčija le enkratna zadeva, ker so Rusi na ta način pogodbeno plačali ladje, ki so jih naročili pri neki nemški ladjedelnici. Vsekakor je ta pojav zanimiv, ker pokaže, da je sedanja visoka cena lesa bolj na trhljih nogah in se zna pri normalizaciji razmer med Vzhodom in Zapadom zrušiti. Razširjena trgovina z Rusijo bi pomenila čisto gotovo tudi znatno dobavo ruskega lesa na evropska tržišča.

Novi pravosodni minister je dr. Hans Kapfer,

ki je bil do zdaj šef sekcije v pravosodnem ministrstvu in vodja kazenske sekcije. Vodstvo SPOe se je odločilo za tega strokovnjaka in ga imenovalo za naslednika umrlega dr. Geröa. Razveseljivo je dejstvo, da k temu imenovanju ni pripomoglo članstvo pri kaki stranki, ker dr. Kapfer ni vezan na nobeno stran in kot je izjavil, ni nikoli pripadal nobeni politični stranki.

Že kmalu po imenovanju dr. Kapferja za pravosodnega ministra se je obrnila nanj „Zveza katoliških družin“, ki je pozdravila imenovanje tega strokovnjaka na to mesto in vložila peticijo, da ugoditi želji katoličanov pri zakonskem pravu.

Tudi zvezne železnice so dobile svojega novega šefa

v osebi dvornega svetnika dr. Maksimiljana Schantla. Bivši generalni direktor Uebeleis je zaradi starosti stopil v pokoj. Sedanji generalni direktor je bil do zdaj generalni tajnik zveznih železnic.

MRP in Mendès-France

Po premirju v Indokini in v Tuniziji in po srečnem izidu parlamentarne borbe v Parizu se zdi, da je položaj Mendes-Francea vedno bolj utrjen in kot kaže, tudi precej priljubljen po svetu.

Ob novem letu so v Angliji glasovali o „slavnih možeh“ iz leta 1954 in je Mendes-France zasedel tretje mesto za Churchillom in Edenom in pred princem Filipom, možem angleške kraljice, in slavnim športnikom Belisterjem. Tudi v Združenih državah so priredili tako glasovanje in po poročilih je dobil Mendes-France takoj za Eisenhowerjem največ glasov.

Kaj zanimivo pa je razmerje v francoskem parlamentu. Večino Mendes-Francea tvorijo člani vseh strank razen komunistov, pa tudi v opoziciji so poslanci iz vseh strank, tudi iz njegove lastne stranke.

Ideologi Mendes-Francea trdijo, da je Franciji potrebna nova sredinska politična formacija, ki bo antikomunistična, a socialno in gospodarsko progresivna. Enako zagovarja gospodarsko in politično naprednost tudi MRP (stranka francoskih krščanskih demokratov), meni pa, da je šla Francija v vprašanju Evropske unije preveč na desno.

Preganjanje katoličanov v Vietnamu

Katoličani v Indokini, ki so ostali pod komunistično oblastjo po premirju Francozov s komunisti, zapuščajo še vedno v velikem številu domovino in skušajo priti v južni svobodni del dežele. Pred kratkim je skušalo okrog 10.000 katoličanov prebiti se do obale, da bi po morju dosegli svobodo, pa so padli v roke komunistični ljudski armadi. Kakih 5000 vojakov je streljalo na skoraj neoborožene begunce, ki so imeli velike izgube, dočim so imele komunistične čete le 6 mrtvih in 40 ranjenih. (Kath. press)

KRIZA V TRSTU

Rimski časopis „Il Tempo“ javlja iz Trsta, da je položaj neugoden in postaja psihološko in materialno kritičen. Po veselih praznikih po povratku mesta k Italiji, čaka to, zdaj „obmejno mesto“ na nove iniciative od strani italijanskega gospodarstva, da preskrbi delo za 23.000 brezposelnih v Trstu. Vladni komisar Palamara se je obrnil s osebnim dopisom na veleindustriale v Milanu in Turinu, da bi jih zainteresiral za gradnjo tovarn v prosti coni, pa v večini sploh ni dobil odgovora. Splošno nezadovoljstvo v Trstu stalno narašča in nudi dober teren za komunistične agitatorje.

SLOVENC

doma in po svetu

Slovenska filharmonija je podala simfonični koncert, na katerem je dirigiral stalni dirigent radijskega orkestra v Manchesteru John Hopkins. Izvajali so uverturo Street-Corner, delo angleškega skladatelja Rawsthorna, nato Williamsovo Fantazijo, prvi violinski koncert Karla Szymanovskega s solistom Igorjem Ozimom, ki je z dovršenostjo rešil težko nalogo; končali so pa koncert z Bramsovimi Simfonijami.

Dobro uspeli umetniški večer so priredili v Marijinem domu na Placuti v Gorici. Na sporedu so bile recitacije in pevske točke; pri slednjih so nastopali mešani zbori, tamburaši in zelo dobri solisti. Snov je bila deloma zajeta iz Primorske in Koroške in so tako z besedo in glasbo združili te dve geografsko ločeni, toda duhovno združeni slovenski deželi.

„Koroška v barvah“ je naslovil „Katoliški glas“ poročilo o slovenskem večeru v Trstu, na katerem je preč. g. Vinko Zaletel pričaral pred občinstvo lepoto koroške zemlje. Pravtako je navdušil g. Zaletel udeležence slovenskega večera na Bazovici in budil pri njih ljubezen do Koroške, ki je, kot navaja poročilo, trpeča sestra Primorske.

Pri kulturnem udejstvovanju so na Tržaškem zelo agilni. Tokrat so uprizorili na Bazovici Jalnovo dramo „Srenja“ in burko „Kje je meja?“ Katoliška mladina, ki je igro pripravila, je dosegla res lep uspeh.

Ob obletnici Levstikovega rojstva je izdala „Mladinska knjiga“ klasično Levstikovo povest „Martin Krpan“ v razkošni opremi Toneta Kralja. To povest so izdali v že najrazličnejših opremah, od katerih je najbolj znana ilustracija Hinka Smrekarja. To povest so prevedli že tudi v več jezikov.

V Gorici so ustanovili slovenski visokošolci in starešine Slovensko katoliško akademsko društvo in so imeli 11. januarja svoj ustanovni občni zbor. Namen društva je načelna, strokovna in splošna vzgoja in izobrazba ter gojitev narodne kulture.

Sopranistka ljubljanske opere Vilma Bukovčeva je gostovala v vlogi Madame Butterfly z velikim uspehom v Toulouse v Franciji. Kritike so bile zelo pohvalne.

VREME IN ATOMSKE BOMBE

Ameriška meteorologa Machta in Narris sta preiskovala zvezo med poiskusi z atomskimi bombami in vremenom in sta objavila svoje izsledke, po katerih je neverjetno, da bi atomski poizkusi vplivali na vreme. Edino to je možno, da zaradi atomske eksplozije povečana radioaktivnost zviša električno prevodnost zraka, kar zmanjša možnost neviht. Niti opazovanja niti teoretični razlogi ne pričajo, da bi povišana radioaktivnost mogla imeti še kake druge, na vreme učinkujoče posledice. (AP)

NOVE ATOMSKE EKSPLOZIJE V SOVJETSKI ZVEZI

Iz glavnega mesta Južne Koreje Seoula javljajo, da so imeli tam radioaktiven sneg. Neki znanstvenik je izjavil, da je nenadno dviganje radioaktivnosti posledica močnih atomskih eksplozij, verjetno poskusov z vodikovimi bombami v Sovjetski zvezi. (Reuter)

DA OHRANIMO MIR, MORAMO BITI PRIPRAVLJENI NA VOJNO

Na banketu, ki je bil v New Yorku ob stoletnici Združenja katoliške mladine, je izjavil severnoameriški zunanji minister Dulles, da je za ohranitev miru treba biti vedno pripravljen na vojno. V svojem govoru je izjavil, da so komunisti besedo mir za svoje propagandne namene tako zmaličili, da jo je danes komaj še mogoče spoznati v njihovih izjavah. Ob zaključku svojih izjav je ugotovil, da boja za mir ni mogoče dobiti s pacifizmom, pa tudi ne z nevtralnostjo ali slabostjo. Vse te metode so že propadle. Napad je mogoče zavrniti samo s sposobnostjo in voljo do borbe za bolj dragocene pravice, kot je nečasten mir.

GENERAL JE PRIŠEL PREPOZNO

Ko je prišel general Maxwell D. Taylor nekaj minut prepozno v kapelo glavnega stana 8. armije, ni dobil nobenega prostega sedeža. Na to je pisal tamošnjemu vojaškemu duhovniku polkovniku Comptonu, da je ta dogodek zanj osebno razočaranje, sicer mu pa mora čestitati. Omenil je še, da si je vedno želel, da bi bile ječe in bolnice 8. armije prazne, cerkve pa polne; in zdaj da lahko ugotovi, da se mu je izpolnila vsaj zadnja teh želja.

Počitnice za železno zaveso niso praznik

V komunističnih državah organizira država celo počitnice svojih uslužbencev.

Čemu so podobne take kolektivne počitnice? Dostikrat sem se temu čudil, dokler mi ni poljski časnikar, ki je pred kratkim obšel, pripovedoval o svojih tipičnih „počitnicah“ v nekem gorskem letovišču, kamor so ga poslali v posebno nagrado.

„Zelo sem bil srečen, ko so me izbrali, da lahko prebijem počitnice v državnem počitniškem domu“, je dejal. „Partijski funkcionarji izberejo le enega uslužbenca izmed petih.

Avtobus, ki sem ga uporabil, je vozil samo do Dolnje Porebe. Tako sem moral nositi svoj kovček poldrug kilometer navzgor, ker je počitniški urad v Zgornji Porebi. Najprej sem moral pokazati svojo sindikalno izkaznico, potrdilo partijskih prispevkov in pismo, v katerem sem določen za državni počitniški dom. Ko sem prejel naslov določenega doma, je bil ta spodaj, v Dolnji Porebi. Tako sem zopet moral nositi kovček navzdol.

Potem sem rabil kar celo uro, da sem našel ta dom. „Zakaj ste prišli sem?“ me je vprašala upraviteljica, „Nimamo prostih sob. Počitniški urad je napravil pogreško.“ Ko sem telefoniral, so me poslali v „Bajko“, ki pa je v Zgornji Porebi.

„Toda jaz ne bom nosil svojega kovčka gor in dol ves dan“, sem protestiral. „To vam bo dobro storilo“, mi je zabrusila upraviteljica. „Ali niste prišli sem zaradi svežega zraka in gibanja?“

„Po sončnem zahodu sem prispel v „Bajko“, kjer so mi nakazali sobo s štirimi drugimi. Ugodno je bilo, da sta bila dva od njih največ časa z njunima prijateljicama spodaj v sprejemnici. Na moji postelji ni bilo rjuh. Upraviteljica mi je povedala, da so še mokre od pranja; šele tretji dan sem jih dobil.

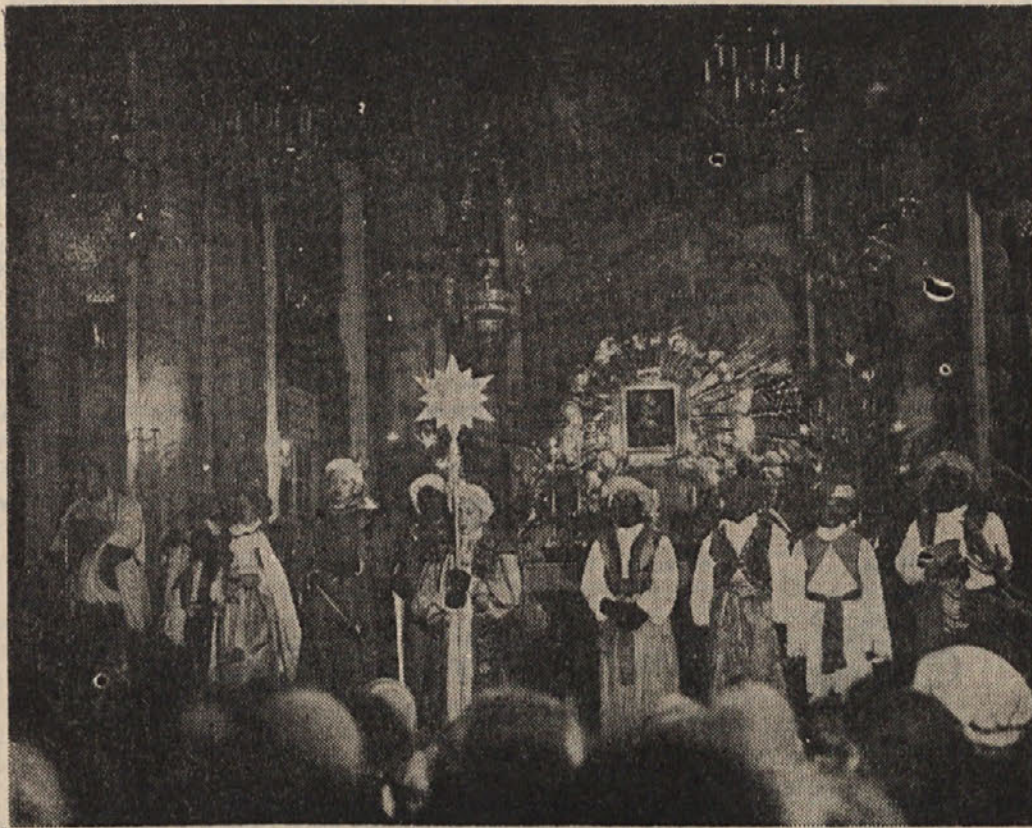
Moje bivanje v Dolnji Porebi je bilo zaenkrat še precej prijetno. Večina gostov je bila neporočena kot jaz. Hrana ni bila slaba, svoj drobiž sem porabil za nakup sadja in slaščic. Hrana v vseh domovih je bila po sovjetskem sistemu. Če so v „Bajki“ postregli zelnato juho, potem je to pomenilo, da je bila zelnata juha na jedilniku tudi v vseh ostalih počitniških domovih v Porebi, ker je bilo za ta dan določeno zelje za vse letovišče.

V brezmesnih dnevih so postregli s polenovko. Če imate dober tek gorskega zraka, lahko jeste polenovko vsak dan in vedno vam bo teknila.

Naša upraviteljica se je pritožila, da je zelenjava, ki jo dobavljajo, slabe kakovosti in stara. Vzrok je bil na dlani. Vrtnarski zadrugi v Porebi ni bilo dovoljeno dobaviti zelenjavo neposredno počitniškim domovom. Morali so jo poslati glavnemu združenemu središču v Jelenji, kjer so jo

razdelili in spravili v skladišče. Naslednji dan so isto zelenjavo, ki je zrasla v Porebi, poslali nazaj v Porebo za razdelitev. Iz Porebe so jo bili odposlali svežo, nazaj pa je prišla stara.

Seveda smo organizirali izlete in športne igre. Ni pa bilo mogoče izogniti se partij-

Na Dunaju je običaj, da pojejo na praznik razglasenja Gospodovega v nošah Treh kraljev v stolnici sv. Štefana in potem tudi po drugih cerkvah božične pesmi. (AND)

Limbarski:

BOŽIČNI SPOMINI

Kakor lučka so nocoj spomini,
ki gorijo vsako sveto noč
in hitijo proti domovini,
skozi mrak jih žene skrivna moč.

Slednja misel se jim pridružuje,
spremlja jih izmučeno srce,
tiha žalost se nocoj raduje,
obmolči ob svidenju gorje.

Hišica me kliče na samoti,
Bogkov kot v pozdrav se mi smehlja,
steze mi prihajajo naproti,
sled mladosti tam se še pozna.

Duša se s pastirci pogovarja,
v vaškem stolpu bije polnoči,
in z grobov odseva večna zarja,
z mrtvimi ljubezen govori.

Moj spomin domači zvon posluša,
ki doni čez valovito plan,
in mladosti blaženost okuša,
ko srce še ni čutilo ran.

Moj spomin ob jaslicah prepeva,
da razlega se pod rodni krov. —
Luč iz hlevca greje in odseva
ter pošilja srcem blagoslov.

skim organizatorjem. Najbolj dolgočasni med temi mladimi komunisti so tako imenovani vzgojni in kulturni instruktorji. Ena glavnih značilnosti državnih počitniških domov je stalen pouk v smislu partijskih ciljev. Ti instruktorji predavajo dnevno o vseh mogočih temah, tako n. pr. o „Stalinu in marksističnem obravnavanju jezikoslovja“. To vzame kar nekaj ur, tako da se širi čudoviti počitniški „duh“ povsod naokrog.

Instruktorji imajo tudi dnevne tiskovne konference. Razlagajo nam partijsko tolmačenje tekočih dogodkov. V dveh tednih vas vse to močno utruje. Takšne so počitnice v sodobni Poljski.

Neki madžarski begunec je opisal podobnega delavski počitniški dom ob Blatnem jezeru.

„Zdi se, da se nekateri izmed mladih ljudi sami zabavajo“, je povedal. „Toda večini delavcev to ne uspe. Izgledajo zaskrbljeni. Lahko opazite, da mislijo na svoje žene in otroke, katerih niso smeli pripeljati s seboj. Vsi imajo zelo malo denarja.

Toda blizu je bila hotelska restavracija „Panonija“ z odlično hrano in najboljšimi madžarskimi vini. Samo partijski funkcionarji in malokateri med nami, ki so prihranili nekaj denarja in niso bili poročeni, so lahko obiskali to restavracijo. Delavci si niso upali pritoževati se niti sami med seboj. Vedeli so, da imajo celo zidovi ušesa. Dokler sem bil tam, sem videl veliko policistov v meščanskih oblekah.

Ni res, da vse to ni posebno podobno počitnicam? To je pač ono, kar komunisti razumejo pod počitnicami, in samo na take počitnice lahko računa uslužbenec, če rdeči vlada v vaši deželi.“

Leland Stove

SAMOPOMOČ

V mestu Ruen v Franciji se je primeril nenavaden slučaj. Nekega delavca je v večerni uri napadla na cesti neka žena in mu odvzela denarnico. Policija je slučaj raziskovala in kmalu odkrila zločinko — ženo delavca. Pri zaslišanju je izjavila, da je bil ta napad na moža zanjo edina možnost priti do nove obleke, ker ji mož ni hotel izročiti toliko denarja, da bi si mogla kupiti novo obleko.

TOLAŽBA

Pametna in duhovita ameriška filmska igralka Katarina Hepburn je bila v neki družbi, kjer so govorili o ženskih krepostih in slabostih. Vprašali so tudi njo o mnenju, pa je resignirano odgovorila:

„Edino tolažilo zame, da sem žena, je to, da vem, da mi ni treba nobene poročiti.“

FRAN ERJAVEC, PARIZ:

KOROŠKI SLOVENC

(23. nadaljevanje)

XVI.

SLOVENC PRIDEMO POD HABSBURŽANE

Toda l. 1335. so Goriško-Tirolski grofje sploh izumrli, a njih dediščino so si znali že poprej zagotoviti Habsburžani. Tako so zavzemali Goriško-Tirolski grofje koroško vojvodsko dostojanstvo komaj pol stoletja (1286–1335), nakar je to s Kranjsko vred brez težko pripadlo Habsburžanom. V naslednjih desetletjih so prodrli potem Habsburžani do morja in l. 1382. se jim je podvrnil končno še Trst. S tem se niso Habsburžani povzpeli le na koroški vojvodski prestol, temveč so postali v teku pol stoletja končno gospodarji vsega slovenskega ozemlja, razen razmeroma majhnega dela na zapadu, kjer so vladali oglejski patriarhi, Benečani in grofje Goriški ter onega na vzhodnem robu slovenske zemlje, ki je bil pod Madžari.

Habsburžanom, ki so vladali odslej v slovenskih deželah, sta načelovala tedaj brata Albert II. in Oton in slednji je bil, kot prvi Habsburžan, dne 2. VII. 1335. tudi slovesno ustoličen na Gosposvetskem polju. Toda šele po nekaterih hudih bojih ravno za Koroško je zavladala končno v naših deželah daljša doba mirnega razvoja. Naše koroško ljudstvo je v teh letih najhuje prizadel velik potres (1348), ki je povzročil tudi usod Dobrača, zasul 17 vasi in celo zajelil Ziljo. Naši slovenski kmeti gotovo ni niti vedel za vse mnogoštevilne družinske prepire med Habsburžani, ki so vodili tudi do neprestanih delitev habsburških dežel med posamezne člane te rodbine. Prva taka delitev je bila sklenjena l. 1379., ko je dobil obe Avstriji vojvoda Albrecht III., vse slovenske dežele s Koroško in Tirolsko pa njegov brat Leopold III. Tako sta nastali dve habsburški veji, od katerih sta se razvijali odslej obe dolgo časa čisto neodvisno druga od druge. Toda tudi skupina dežel, ki jo je dobil Leopold III., ni ostala združena, kajti zaradi medsebojnih preprirov članov te veje je bila l. 1411. razdeljena tudi na tako, da je

dobil Tirolsko en Habsburžan, a naše slovenske dežele (Koroško, Štajersko, Kranjsko, Istro in Trst) pa drugi, namreč Ernest, ki je dobil pozneje priimek „Železni“ in si je privzel naslov nadvojvode. On je bil tudi poslednji, ki se je dal v nedeljo, dne 18. marca l. 1414. umestiti na Gosposvetskem polju za koroškega vojvodo še vedno po starodavnem slovenskem obredu. Za vso navedeno njegovo skupino dežel se je začelo polagoma uvajati ime „Notranja Avstrija“, a za svojo glavno mesto si je izbral Gradec.

Zanimivo pri vsem opisanem razvoju je eno: čeprav niso igrali — kakor sem že omenil — v tistih stoletjih nacionalni razlogi še prav nobene vloge, vendar ni težila Koroška prav nikoli po kakršnikoli politični povezavi z nemškimi severom, le mimogrede nekoliko morda proti zapadu, temveč navzlic Karavankam vedno in vedno predvsem proti jugu po povezavi s Kranjsko in s slovensko Štajersko. Zlasti Spanheimi so skrbeli za tesno povezavo Koroške s Kranjsko in Primorsko preko Ljubelja in Kanalske doline. Tudi Ljubljana se je razvila vprav po prizadevanjih Spanheimov. Podobna je bila tudi za Ortenburžani in še z mnogimi drugimi. Kranjski trgovci so dolgo časa uživali v Velikovcu celo posebne predpravitve. Mnoga posestva so imeli na Kranjskem tudi nekateri samostani (n. pr. Vetrinje). Pozneje so bili razni koroški velikaši večkrat celo deželni glavarji na Kranjskem (n. pr. Ulrik Šenk z Ostrovice, Jošt z Ostrovice i. dr.). Že sama ta neutajljiva dejstva so nam dovolj močan dokaz, da tvori Koroška nekako organsko in v sami naravi utemeljeno celoto z deželami na njenem jugu, jugovzhodu in jugozapadu, to je — z ostalim slovenskim ozemljem.

To lepo vidimo tudi iz vseh političnih korakov, ki so jih ukrenili že hitro po svojem nastopu Habsburžani, katerih menda pač nihče ne bo dolžil katerega „slovenskega nacionalizma“. Isto velja tudi za plemstvo, ki je bilo tedaj poleg zastopnikov Cerkve in do neke mere še mest edini politični predstavnik dežel ter je bilo v tej dobi skoro brez izjeme nemško ali pa vsaj ponemčeno. Tako Habsburžani kot plemstvo so čutili navedeno organsko in naravno skupnost slovenskih dežel in s tem seveda tudi potrebo po njih povezovanju. Zato so se že l. 1338 prvič tudi sešli v Gradcu zastopniki koroškega, štajerskega in kranjskega plemstva in ob tej priliki dosegli, da sta bili

tudi ustavi (deželni privilegiji) Koroške in Kranjske izenačeni s štajersko in potrjeni od Habsburžanov, novih skupnih deželnih gospodov.

XVII.

KOROŠKI SLOVENC POD PRVIMI HABSBURŽANI

V dobi od l. 1282. — 1382. so torej zavladali Habsburžani skoro vsemu slovenskemu ozemlju in mu gospodarili potem okoli šest stoletij, nekaterim našim deželam nekoliko manj, drugim nekoliko več. Slovenci jim za to njihovo vladanje nismo dolžni prav nobene zahvale, kajti v vseh teh dolgih stoletjih ni bilo niti enega Habsburžana, ki bi bil pokazal kakršnokoli zanimanje in razumevanje za naše narodne tegobe, težnje in potrebe, a v socialnem pogledu je bil izmed vseh vladarjev tega avtokratskega švicarskega rodu edini Jožef II., ki je skušal olajšati vsaj usodo kmečkega stanu. Nobenega dvoma pa seveda ni, da se začenja z nastopom Habsburžanov tudi za naš narod čisto nova zgodovinska doba, ker je odslej prestalo večno menjavanje političnih gospodarjev naših dežel. Ravno iz slovenskih in ostalih alpskih dežel so začeli Habsburžani počasi kovati tudi državno tvorbo, ki je dobila pozneje skupno ime Avstrija. Ta je tvorila osnovno rodbinsko imetje Habsburžanov, na katero so gradili potem svojo moč, postali izprva pogosti, pozneje pa stalni nosilci nemške cesarske krone in širili svojo oblast tudi po ostali Evropi. Grabežljivost za vedno novimi in novimi deželami je bila namreč tudi ena izmed značilnih potez tega rodu, dokler jih končno ravno ta ni strmoglavila za vedno.

Za nas Slovence je doba okoli usidranja Habsburžanov v naših deželah, to sta XIII. in XIV. stoletje, jako važna, ima pa predvsem prehodni značaj. V njej je bilo nekako zaključeno nemško naseljevanje (kolonizacija) posameznih predelov slovenske zemlje. Med zadnjimi skupinami nemških kmetov je prišlo okoli sredine XIV. stol. par sto rodbin s Tirolskega, Turinškega in Frankovskega, ki so jih naselili sredi dolenskih gozdov in ki so dobili ime Kočevarji. Še nadalje so se pa seveda naseljevali k nam posamezni nemški rudarji in v tedaj nastajajoča mesta nemški, italijanski i. dr. plemiči, trgovci, obrtniki, duhovniki in bankirji. (Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

Vlom v Mohorjevi hiši. — V noči od sobote na nedeljo so do sedaj še neznani vlomilci vdrlji v angleški urad za izplačevanja (Engl. Zahlungsamt), ki je v prvem nadstropju Mohorjeve hiše. Vlomilci so vedeli, da je tam mnogo denarja, ker so pač tam izplačevanja za razne zadeve angleške zasedbene sile. Ko se jim je posrečilo odpreti veliko v steno vzdano železno blagajno, so morali na žalost ugotoviti, da je blagajna prazna. Bilo je samo za eno obleko blaga, katerega je slučajno eden izmed uradnikov shranil v blagajno. To je že drugič, da so vlomilci prišli srečno v blagajno, toda odšli praznih rok.

GORENCE

Farna kronika: Kar se tiče rojstev v naši fari, moramo priznati, da smo dosegli v preteklem letu 1954 rekordno število in sicer 20 otrok (12 dečkov in 8 deklic), 17 zakonskih in 3 nezakonske.

Kakor menda drugod na Koroškem je tudi pri nas v preteklem letu umrlo zelo malo ljudi. Umrle so namreč samo tri osebe, vse že čez 65 let stare. Kot zadnji je umrl Kordeš Franc, upokojeni železničar. Dosegel je dobrih 65 let.

Najmanjše število pa smo v preteklem letu dosegli v porokah. Pa ne vemo zakaj. Nekateri hudomušneži menijo, da je zaradi obilnega dežja tam v poletju več ženinov in nevest odnesla Drava. Doma smo imeli samo 2 poroki. Zgonc Ignacij, gozdni delavec iz Žvabeka, je poročil Pristovnikovo Kunigundo, Boštjanovo Gundi z Leda. Klemenjak Franc, Komatarjev Franci z Leda, je vzel v zakon Kranjc Ireno iz Šmiklavža. — Na Rudi sta pa bila poročena Čušnik Nužej (Krevsov) in Kranjc Katarina, pd. Kozvova iz Šmiklavža.

Vsem novoporočencem iskreno čestitamo in jim želimo obilo božjega blagoslova!

ŠKOCIJAN

Ste videle, dečle škocijske, kako so nas pohvalili v Tedniku; in kar po obrazu lahko vsak spozna Mojčiko in Micko pa še Maričko iz slike tečajnic — ali pridne smo bile pa vse, prav zares! Ko smo imele zaključno prireditev, nam je luč presneto nagajala — komu pa še „kurčlus“ (kratki stik) ni pretegnil živcev — pa to ni bila naša krivda. Zato nam, prosim lepo, oprostite, ako se vam je zdelo čakanje na luč pred angelčki v temi predolgočasno.

Nekaj pa je dopisnik le pozabil — namreč to, da bi pohvalil prav onega, ki je pohvalil v prvi vrsti zaslužil, in to je gospod župnik škocijski. Dal nam je prostore, stal s podporo ob strani in dal potrebna drva. Najbolj suha polena smo mu pokurili, da nam je štedilnik kuhal, pekel in nas grel. Gospod župnik sam je šel v gozd sekati in spravljati suhice domov pod streho, da bi ja zadovoljil dečle svoje fare, ki hočejo postati dobre kuharice in gospodinje.

Sedaj je g. župnik Koglek v bolnici na zdravniškem pregledu. Dobri mož je preveč delal, nič počival in tako obnemogel. Tudi velika briga za naš tečaj je šla na rovaš njegovega zdravja. Zato vsa dekleta tečaja z vodstvom vred iz hvalečnosti iskreno želimo, da gospod župnik kmalu popolnoma ozdravi, in ga prosimo, da bi vnaprej gledal predvsem na svoje zdravje, ker je neprecenljive vrednosti; saj on je voditelj fаре in pastir tisočerihih ovac in ovčic z neumljivimi dušicami.

GALICIJA

Da ne boste mislili, da pri nas spimo, se hočemo tudi enkrat oglasiti. Zima je letos res mila. Šele zdaj smo dobili malo snega.

Povedati moramo našim bralcem po svetu, da tudi k nam zaidejo včasih zanimivi filmi. Tako smo pred kratkim imeli priliko videti film „Bis 5 nach 12“, ki nam je prikazoval Hitlerjevo življenje, vojno in konec 1000-letnega rajha. Pokazal je kako so bili ljudje navdušeni zanj in vpili „Heil Hitler“, nato pa je pristavil: „Glej kako kriče, bil si gotovo tudi ti zraven.“ Takrat pa je nastal v dvorani nemir. Je razumljivo, kajti nacistom pač ni šlo v račun, da bi bili sami tudi takšni. Po končani filmski predstavi so pa šli z dolgim nosom domov. Si lahko mislite, da je šel eden bolj jezen domov kot drugi, ker film pač ni tega pokazal, kar so si oni želeli, ampak obratno.

Pred kratkim smo zaključili duhovne vaje za žene, katere je vodil č. g. Cvetko. Duhovnih vaj se je udeležilo še kar lepo število žena. Prva dva dneva jih je bilo okrog

Pri nas na Koroškem

40, zadnji dan pa jih je bilo celo 70. Č. g. Cvetku se za ves trud in lepe nauke prav lepo zahvaljujemo.

Drugače je pa vse kar lepo mirno in po navadi. Sedaj v pustnem času se bodo verjetno še tudi ženili. V nedeljo je bila „hojset“ Krtovega Gregorja, ki si je poiskal svojo življenjsko družico v Mohličah. Mlademu paru želimo veliko veselja in sreče v zakonu.

VELINJA VES

V božični številki smo objavili pod gornjim naslovom članek, v katerem se je nam vrnilo nekaj napak. Knaberlno mater smo pokopali konec meseca novembra, ne pa meseca septembra, kot je bilo pisano.

Vsi otroci so prav radi obiskovali svojo mamo in ji prinašali vse, kar je potrebovala, in ji pripomogli zdravniško pomoč.

Celovčani in Slovenci iz bližnje in daljne okolice!

Kam v nedeljo, 13. februarja?

NA VESELO IN DRUŽABNO
PUSTNO PRIREDITEV,

katere priredi Slovensko kulturno društvo v Celovcu v Kolpingovi dvorani v nedeljo, dne 13. februarja 1955. Začetek popoldne ob 15. uri. Na sporedu je veseloigra „PRIČARANI ŽENIN“ z znanimi priljubljenimi igralci domače dramske družine. Po igri je PLES, poskočne melodije igrajo znani celovski muzikanti, vmes VELIK SREČOLOV s številnimi lepimi dobitki in še razna druga prijetna presenečenja. Našli se bodo rojaki iz Celovca, okolice in dežele ter v veselem razpoloženju in prijetni domači zabavi preživeli res pestro družabno popoldne in večer.

Za pijačo in jedačo je preskrbljeno. Vstopnina je zelo nizka in vstopnice v predprodaji dobite v pisarni „Našega tednika-Kronike.“

ST. ILJ

Farna bilanca za leto 1954: rojenih je bilo 34 otrok, poročenih 25 parov, umrlo jih je 18; med umrlimi so bili 4 nad 80 let stari, najglobljo rano je vsekala smrt družini Franca Kovačiča, ki je umrl še ne 50 let star.

Letošnje leto, četudi se je šele začelo, pa imamo tudi že tri umrle, Joza Schütza in „Šehmenca“ v Deščicah. V nedeljo, dne 16. jan., smo pokopali Hofočinjo. Gröblacher. Dočakala je lepo starost 86 let in veliko pogrebcev jo je spremljalo na zadnji poti. Bila je žena, ki je na svetu veliko trpela; zgubila je zgodaj moža in je ostala sama z malimi otroki. 47 let je bila vdova. V Hitlerjevi dobi je tudi ona morala jesti grenek izseljeniški kruh. Gotovo ji bo ljubi Bog poplačal v nebesih za vse zemsko trpljenje.

Pri Vrablju na Otožu je pogorel skedenj in pred dvema mesecema tudi pri Hapeju

na Trebinji; kar strah nas je, če dela to zlobna roka, ki na tak način uničuje trud in delo kmetov.

SKOČIDOL — PODRAVLJE

Smrt ima že začetkom leta nenavadno žetev. Na novega leta dan je po večtedenski bolezni mirno umrl bivši posestnik in gostilničar g. Peter Kernal v 73. letu svojih dni. Njegovi starši so se leta 1877 z nekaterimi drugimi Čehi doselili iz Češke v Podravlje. Oče je bil mnogo let kapelnik godcev. Ta poklic je potem po smrti očetovi prevzel tudi ta njegov sedaj umrl sin Peter (1913). Izvrševal ga je do težke bolezni. Teden dni po previdenju je umrl. Njegovega pogreba se je udeležila velika množica prijateljev in znancev. Z govori ob grobu so ga počastili domači župnik, župnik iz Lipe

oz. farnih krojačev. Neštevilne so obleke, ki jih je napravil raznim osebam tukaj in v okolici. Z mnogimi drugimi je bil nekaj let po zasedbi Avstrije tudi on voj. stražnik dravskih mostov v bližini. Nato je bil pridelen zasedbenim četam v Italiji (Palmanova), kjer je nekaj časa bil tudi predlanski umrl Jaka Reichmann, pd. Jesenik v Lipi. Od tu je koncem vojne moral tudi v vojno ujetništvo v razne kraje Italije, nazadnje čisto na jug v Tarent. Tam je tudi obolel na malariji. Zdravstveno oslavljen se je vrnil domov leta 1946.

Zopet je sedel k šivalnem stroju in prijel za šivanko in jo spretno vodil — zadnja štiri leta vedno bolehen ter od vestnega zdravnika redno oskrbovan — takorekoč do 3. prosinca tega leta, ko mu je nemila zmagovalka življenja vzela šivanko iz rok. Prevredeli so ga trije duhovniki.

Živel je sam, neoženjen. Bil je fant tihega značaja in veselega duha in srca. Vedno je rad bral lepe knjige in dobre časopise. Več let je bil tudi odbornik in tajnik hranilnice in posojilnice v Podravljah. K dogmatizaciji Marijinega vnebovzeta leta 1950 je s sestro in drugimi poromal tudi on v Rim. Številni verniki s petimi duhovniki so mirno in nenadno preminulega na predvečer Svetih Treh kraljev spremili skozi vas v farno cerkev in nato na kraj časnega miru na farnem pokopališču, kjer je preč. g. p. rektor iz Vernberga v toplih in poučno-to-lajljivih besedah vzel od njega slovo.

Za njim žalujejo poleg sorodnikov in znancev zlasti dve sestri in brat. Ko mu izmučeno telo počiva na lepem mestu blizu Najsvetejšega, naj biva njegova blaga duša — to mu želimo — združena s starši in 4 brati ter tudi z dva dni pred njim umrlim rojakom Petrom Kernalom v res večnem, nebeškem Rimu! Poldeji: Na svidenje nad zvezdami! Božji volji se vdano klonimo!

ŠT JAKOB V ROŽU

Mraz nas je prisilil, da smo se stisnili na zapeček. Ob toploti naših peči se oživljajo naše otrple misli na preteklo leto in silijo v pero. Ob kolobarčkih dima, ki ga puhamo iz svojih pipic, se vedno zopet zavemo minljivosti teh naših dni — prihajajo, se ženijo, odhajajo... 65 jih je prišlo in stopilo med nas, da bodo hodili z nami in še za nami, ko bomo mi že počivali, kamor je leglo 29 faranov v zadnjih 12 mesecih. Od teh 65 novorojenih smo našeli 53, ki so bili rojeni doma, 12 pa ali v Celovcu ali v Beljaku. Bilo je 34 fantkov in 31 deklic, 56 zakonskih, 3 nezakonski in 6 iz „zakonov“ z le civilno poroko. Hvala Bogu, še prevladuje zdrav čut za lepo življenje po vzoru naših vernih prednikov. Seveda, slepi tudi nismo do „modernih“ pojavov po naših vaseh, kjer ponekod že preti, da umre volja do življenja, do otroka. In tudi nevarnost kuge neurejenih zakonov s pozornostjo zasledujemo. Nočemo, da bi se vsled naše zasplosti zajedlo med naše ljudstvo javno mnenje, češ saj je vseno, ali se fant in dekle poročita le civilno, ali prejmeta tudi zakrament sv. zakona. Ob tej življenjski premoči so se mladi opogumili in odločili za skupno pot do smrti. 16 parov je bilo poročenih, mladi, tudi še mladoletni so stali pred poročnim oltarjem, 6 ženinov in 1 nevesta so bili izven fare, 1 par pa kot gost po želji tu poročen. — Med umrlimi je bilo 10 moških, 16 žensk in 3 otroci. 10 jih je umrlo nenadne smrti. Starostno gledano so umrli med 21–30 2, 31–40 1, 41–50 1, 51–60 2, 61–70 9, 71–80 6, 81–90 2. Smrt je torej pobirala večinoma starejše ljudi, dozorele v delu in trpljenju. Tembolj boleče je zadelo ostale izguba — večinoma nenadna — manjštevilih mlajših žrtv. Vsi naj počivajo v miru! Mi pa se radi spomnimo izreka, da stari morajo, mladi pa morejo umreti... Zato bomo uredili in živeli življenje tako, da bomo vsak trenutek lahko stopili pred večnega Sodnika.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

Nedelja 30. januarja: 7.20 Duhovni nagovor. 7.25 S pesmijo pozdravljamo. — Ponedeljek 31. januarja: 13.55 Poročila in objave. Za našo vas. 18.45 Narodne pesmi. — Torek 1. februarja: 13.55 Poročila in objave. Zdravniški vedež. Oh, ti študentje so čudni ljudje. Satirično-humoristično pismo naših študentov. — Sreda 2. februarja: Poročila in objave. Kar radi poslušate. 18.45 Mali leksikon. — Četrtek 3. februarja: 13.55 Poročila in objave. Igra orkester Bojana Adamiča. — Petek 4. februarja: 13.55 Poročila in objave. Trdi orehi — uganke za našo mladino. 18.45 K'k je bou pa k'k je še kej. — Sobota 5. februarja: 9.00 Od pesmi do pesmi. 9.30 Športni obzornik. 18.30 Prešernova oddaja. — Nedelja 6. februarja: 7.20 Duhovni nagovor. 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

Pliberk in okolica

Te zanima Pliberk?... In baraš, kaj je novega. Trenutno nič posebnega. Čudno zimo imamo letos. Ne vem, ali je to že v igred ali pa še mila zima. Smučarji gledajo potrti in pričakujejo snežne odeje. Herbstova skakalnica samuje. Premnogi posejajo po gostilnah, sedijo v kinu. Posebneži pa se zabavajo in kratkočasijo s tem, da pobirajo podpise proti dvojezičnemu pouku v šoli. Ti „pangermani“ še vedno živijo v utopističnem tisočletnem kraljestvu. Za te podpise, čeprav so že na papirju, mnogi niti sami ne vedo.

Lanska gradbena sezona ni bila razgibana. Če izvajamo nekoliko večjo zgradbo KELAG-a, kjer je nameščen transformator; stanovanjsko krilo in nekaj malih stanovanjskih vil, je s tem že vse zaključeno. Pričakovali smo vsi, da bodo po triletnem obetanju in napovedovanju le začeli prenavljati v župnišču, kjer bi bila tudi farna dvorana, pa doslej ni še nič. Vzrok zavlačevanja nam ni znan. In vendar si tega tako želi mladina kakor tudi odrasli. Še nekaj: pred Visočnikovo hišo so modernizirali postrežljivo „Marto“.

Preteklo leto je bila ob deževnem vremenu nekaj ur poplavljenjena neka cesta v dolžini 100 metrov. Ta neznaten dogodek so koroški časopisi tako drastično opisali, da je bralec imel vtis, da se je ponovil vesoljni

potop. Pri tem sem še bolj spoznal časnikarski način opisovanja in poročanja.

Naj še pohvalno omenimo dejstvo, da so Pliberčani začeli graditi nov vodovod. To smemo imenovati najbolj častno in zaslužno delo mestnih očetov. Prezreti tudi ne smemo, da so 10 let po svetovni vojni okrasili naše mesto z lepim, čepravan skromnim spomenikom padlim in pogrebanim.

Majhno „kulturno“ sliko nam nudi tudi dogodek v Spod. Libučah. Neki nacionalni prenapetost je ponoči — podnevi si ta junak tega ni upal storiti, ker bi dobil takoj poplačano svoje junaštvo — odtrgal slovensko občinsko tablo s Kušejeve hiše. Prepričan sem, da tega ni storil pravi Nemec. Kljub temu so in ostanejo Spodnje Libuče slovenska vas.

Silvestrovo smo obhajali na več krajih in na več načinov. Zato so poskrbeli naši gostilničarji. Z neokretnimi in negotovimi koraki, z glasnimi vzkli, s težko obremenjeno glavo so se razne „figure“ zjutraj vračale k prepotrebni počitku. Veseljačen se je je končalo na žalost z žalostnim prizorom: s skokom iz prvega nadstropja na dvorišče pri železniku v Libučah. Posledica tega je bil prezgodnji konec mladega življenja Otona Rudolfa Neuberscha, katerega so pokopali po Novem letu v Trnji vesi pri Celovcu.

AUS DEM BESTEN HERGESTELLT.
ERSPART BEIM BACKEN ZEIT UND GELD!

Ein Begriff für Qualität!

Hören Sie jeden Montag, 19.15 Uhr
3 x König
auf allen Sendern des 1. Programms

Našim gospodinjam

Kavino oglje — splošno zdravilno sredstvo?

Pred leti je zbolel v Mali Aziji na potovanju iz Perzije znan kemik na hudi griži. Neki star arabski šejk mu je pomagal — s kavo. Kemik je popil nekaj v Orientu običajnih škodelic kave; v vsaki pa je bilo za žličko fino zmletega skoraj čisto do oglja popraženega kavnega prahu; in tako je v enem dnevu okreval in nadaljeval svojo pot.

Od tedaj je izšlo o kavinem oglju že več znanstvenih terapevtskih del in nekateri so mnenja, da je to sredstvo pozdravilo večje število bolezní. To zveni kot pravljica o vedno zanesljivem zdravilu za vse bolezni, ko človek čuje, da pomaga kavno oglje, če ga kdo vdihava skozi nos, proti bolečinam v čelni duplini, kot svečke za stol ozdravi že leta trajajoče bolečine zaradi hemeroidov in neki stari dami je po več tednih uživanja pripomoglo, da je spet lahko jedla ribe, medtem ko je prej pri vsaki jedi rib hudo zbolela. Tudi vsi, ki trpe na migreni in že desetletja grenijo življenje sebi in okoličnim, prisegajo na zogleleno kavo, ki jih je

do revmatičnih in nevroloških bolečin. Tudi duševne bolezni morejo imeti svoj izvor v tej zastrupitvi. Hujše posledice pa so za prtičje čreves, zastrupitev sečevoda in skrčene jeter.

Zdravljenje s kavnim ogljem je tu dvojno; in sicer je treba vzeti dnevno nekajkrat zvrhano žlico kave in poleg tega še kavo s kamiličnim čajem ali olivnim oljem.

Če je v kavnem oglju poleg možnosti absorbiranja za strupe še kaka druga zdravilna moč, če je tu še nekaj nam zdaj še neznanega, danes ne vemo. Vsekakor je pri vedla do spontanega ozdravljenja uporaba kavnega oglja v glavnem kot črevesno desinfekcijsko sredstvo pa tudi kot mazilo pri čirih na mehkih (golenih) in kot prah za potresanje pri ekcemih, ki se že leta niso dali odpraviti.

Ker učinek tega oglja ni samo posledica lastnosti absorbiranja fino razdeljenih delcev, ampak je vzrok v veliki meri v tem, da vsebuje fenol, kofein in eventualne vitamine, je treba uporabljati čim boljše pravo kavo (zoc in žitna kava za to nista uporabljiva).

Dobro kavno oglje ni temnočrno, ampak ima črnorjav ton in diši po prežgani kavi in ima še tudi tak okus. Če je poogledenje že zelo popolno, potem dobimo zdravilno sredstvo, ki je podobno rastlinskemu in živalskemu oglju in je karakterizirano predvsem s sposobnostjo vezati strupene snovi. Če pa pražimo manj časa, se zmanjša moč vezanja strupov, izboljša pa učinkovitost za boljši krvotok in dražljivost za delovanje žlez v kanalu med želodcem in debelim črevesom. Mazilo (žavbo) pa napravimo tako, da zmešamo zvrhano žlico kavinega oglja z dvojno mero vazelina.

Kuhinja

KROMPIRJEVI CMOKI S SLANINO. 5 krompirjev, 10 dkg slanine, pol žlice peteršilja, 2 jajci, 2 žemlji ali 14 dkg kruha, 5 žlic moka, 2 dkg presnega masla. Zarumenjeni, na kocke zrezani slanini prideni peteršilj in zlij na krušne ali žemljene kocke in prideni krompir. Posebej vmešaj maslo z jajci, prideni krompir z žemljami in moko ter oblikuj za jajce debele cmoke.

KROMPIRJEVI CMOKI Z ZEMLJAMI. 2 žlici presnega masla, 2 žemlji ali toliko kruha, 3 jajca, 4 žlice mleka, 5 krompirjev, pol žlice peteršilja, nožev vrh muškatoevega oreščka, 6 žlic moka. Na masti popraži na kocke zrezani žemlji, ki si jih prej namočila v raztepenem jajcu. Malo shlajene poskropi z mlekom in zamešaj čez nekaj minut pretlačen krompir, peteršilj, orešček, jajca in moko. Oblikuj majhne cmoke. Lahko prideneš kuhano, na kocke zrezano svinino.

KROMPIRJEVI CMOKI OCVRTI. 3 krompirji, 2 dkg presnega masla, žličica peteršilja, jajce, 5 dkg moka, 3 do 6 dkg drobtin, sol. Na maslu ocvrta peteršilj, prideni krompir in ga malo prepraži. Hladnemu primešaj jajce in moko ter oblikuj za oreh debele cmoke ali klobasice in rožičke, povaljaj jih v drobtinah in daj ocvrta k juhi ali tudi kot prilogo.

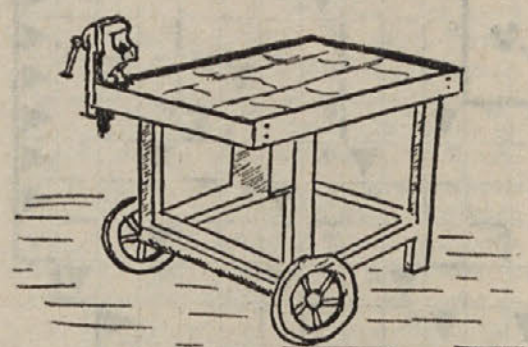
ZEMLJNI CMOKI S SVININO. 3 žemlje ali 25 dkg kruha, žlica masti, pol žlice čebule, pol žlice peteršilja, 1/16 l mleka, 2 dkg presnega masla, 2 jajci, 1 do 2 žlici moka in 10 dkg svinine. Na masti ocvrta čebula in peteršilj ter prepraži na kocke zrezane žemlje. Poskropi jih z mlekom in pokrite postavi na hladno. Vmešaj mast in rumenjake, prida dobro sesekljano, kuhano, mastno svinino, sneg in moko. Oblikuj za jajce debele cmoke, jih skuha v slanem kropu ter daj v juho.

ZEMLJNI CMOKI DRUGAČE. 3 žemlje, žlica masti, žlica presnega masla, pol žlice čebule, pol

žlice peteršilja, 1/4 l mleka, 2 jajci, 2 žlici moka. Na masti ocvrta čebula in peteršilj ter prepraži na kocke ali na tanke lističe zrezane žemlje. Malo shlajene polij z mlekom, v katerem si razvrkljala jajci. Pokrij za 10 minut, da se žemlje napoje, potresi moko in oblikuj za jabolko debele cmoke, ki jih kuhaj četrto uro. Lahko daš v sredino cmokov za lesnik sesekljane svinine, zmešane z drobtinami in s smetano.

MAGNETNI ROBEČ

Seveda je tudi to v Ameriki. Tam je neka firma začela proizvajati robece in brisače, ki imajo v kotu vdolan majen magnet. Prednost tega pride do izraza pri obešanju, ker je treba rob z magnetom samo pritisniti h kakemu železnemu predmetu (na pr. k plošči na štedilniku) in prtiček že visi.

To praktično delovno mizo za popravila v gospodarskih poslopih in pri poljedelskih napravah v zimskih mesecih si je napravil neki farmar v Ameriki. Ploskev za delo je iz opeke, ki je odporna proti ognju, tako da je možno tudi varjenje (Schweißen). Ker sta samo dve nogi pritrjeni na kolesi, stoji mizica zelo trdno, da se pa tudi z lahko premikati. (AND)

Rastlinski škodljivci

Žitne sneti in rje

Sneti naredijo vsako leto veliko škode. Tros ali seme sneti prinese žitno zrno s seboj v zemljo. Pri mlatvi se snetivno klasje (zrnje) razdrobi in trosi se razprši na vse strani po žitu. Ko žito kali, prodre tros v kal, kjer prezimi. Spomladi raste skupaj z žitom po stebelu navzgor v klas, kjer je namesto zdravega zrna kupček črnega prahu. Pšenico napade pšenična snet, ječmen — ječmenova, oves — ovsena. Tako je pri trdi sneti. Pri prašni sneti pa ostane le golo steblo ali vreteno brez črnih zrn. Črn prah na vretenu pa veter sproti raznaša na zdravo cvetje, ki se spremeni v črn prah. Iz teh prašnih zrn ali trosov poženejo „korenice“ — micelij — podgobje v zdravo zrno — ali morda še v mehko mlečno — nerazvito zrnico.

Koruzna bulava snet

je pri nas močno razširjena. Napadeni so vsi deli rastline. Kjer prodre tros v rastlino, vzraste velika bula polna črne gmote, ki se kmalu posuši. To so trosi, ki jih veter raznaša po njivi. Bolezen se hitro širi, če je suša ali če je bilo koruzi gnojeno enostransko z dušičnimi gnojili. Ovira jo v razvoju gnojenje s superfosfatom in primerno količino kalijeve soli. Če je na njivi veliko bulave sneti, je treba že v jeseni na njivi nabrati z zdravih rastlin zdrave stroke za seme. Seme pa kljub temu moramo pred setvijo razkužiti vsaj v raztopini modre galice.

Tudi

proseni snet

naredi veliko škode. Pri mlatvi trosi okužijo seme, ki ga je potem treba pred setvijo razkužiti. Ponekod se sedaj proso pred setvijo vsipavajo skozi ogenj. Na ta način se res uniči veliko trosov. Če bi hoteli uničiti vse trose, bi moral imeti močan ogenj in seme nekajkrat presipavati skozi plamen. S tem bi močno poškodovali kaljivost semena.

Kako uničujemo sneti?

Trdo snet, katere trosi se držijo zdravega semena, moramo pred setvijo uničiti z znanimi živo-srebrnimi razkužili. Seme mora biti dobro naprašeno in hranjeno v papirnatih vrečah. Paziti moramo, da zastrupljeno seme ne dobijo kokoši, ki seveda takoj poginejo. Prav bi bilo, da bi ob času setve ostale kokoši zaprte v kurnici vsaj teden dni. Ko seme vzkali, kar traja približno teden dni, pa kokoši zopet izpustimo, da se pasejo po njivah in travnikih.

Liste in stebila žitaric uničuje progasta rja,

ki ima dva gostitelja. Na česminu se razvijejo pomladni trosi, ki jih veter raznese po žitnem polju. Rja se hitro širi po listih in steblih, zlasti če je vlažno in soparno vreme. Tudi enostransko gnojenje z dušični-

mi gnojili pospešuje razvoj. Superfosfat in kalijeva sol pa ovirata njen razvoj. Ker so poškodovani zeleni deli rastline, ni pravega usvajanja ali asimilacije, zato so zrna drobna in lahka. Rja tudi pospešuje izhlapevanje vlage. Zato je pridelek uničen nad 80% in več.

Manj rje bo po njivah, če do 200 m naokoli njiv ne bo česmina, brez katerega se rja ne more razmnožiti.

Listna pegavost

naredi veliko škode na poljski, sladkorni in jedilni pesi. Bolezen se zelo hitro širi, zlasti če je pesa gosta. Listi se sušijo in pesa ostane drobna, z majhno hranilno vrednostjo, sladkorna pa z malo sladkorja. Da bolezen zatremo, moramo sproti pobirati bolne in suhe liste, ki jih ne smemo vreči na gnoj ali kompost, ki ga bomo rabili za vrt ali polje. Na kompost, ki ga imamo za travnike, pa smemo dati bolno listje. Najbolje bi bilo, če bi tako listje sežgali. Na njivi, kjer je bila listna pegavost, pese več let ne smemo saditi. Kakor hitro opazimo na listih omenjeno bolezen in če je deževno vreme, ki pospešuje razvoj, skušajmo peso ob lepem vremenu škropiti z modro — bakreno galico. Škropiti je treba vsaj dva do trikrat, da sproti uničujemo razvijajočo se pegavost.

Na fižolu

je tudi pegavost, ki pa je glivična bolezen. Vsled te bolezni je vsako leto veliko manj pridelka, kot bi ga lahko bilo. Bolno seme ima svetlorjave lise, ki se posebno dobro vidijo na belem fižolu. Tako seme sploh ne vzkali, ker je kal napadena. Kjer je kal še živa, seme vzkali, a ima že na prvih listih in nežnem stebelu rjave pege, vsled katerih listje odpade. Vlažno vreme pospešuje razvoj fižolove pegavosti. Stroki so popolnoma uničeni. Od njih pa tudi zrnje-seme.

Zatiranje

Pri zatiranju je treba poskrbeti, da sadimo res zdravo seme. V ta namen smo že v jeseni pobrali od zdravih rastlin zdrave stroke, v katerih je 5 do 6 zrn. Stroke shranimo, suhe zluščimo in seme hranimo posebej v vrečici na raznem prostoru. Pred sajenjem seme naprašimo z živo-srebrnimi razkužili. Ta strupeni prah tudi v zemlji uniči morebitne bolezenske glivice, da ne pridejo v kaleče seme. Dobro je tudi, ako seme nekaj ur namakamo v 1 odst. raztopini modre-bakrene galice. Bolne rastline pa sproti populimo in sežgemo. Fižol na rasti pa vseeno poskropimo z 1 odst. raztopino modre galice in apna. To tako naredimo, da galico in apno, vsako posebej v vodi raztopimo. Raztopljeno galico vlivamo med mešanjem v apneno vodo. Apna vzamemo samo 1 kg in četrt na 100 l vode. Če je med apnom pesek, to apneno „mleko“ prej skozi gosto sito precedimo.

GOSPODARSKE NOVICE

UNIČEVANJE PLEVELA Z OGNJEM

Ameriški kmetovalci na srednjem in južnem zahodu države uničujejo plevel z ognjem, s čimer tudi povečujejo poljski pridelek. Tako uničevanje plevela se je zlasti razširilo zdaj po dvehletnih poskusih, ki so jih napravili na poskusni kmetijski postaji arizonske univerze v Tucsonu. Ti poskusi so dognali, da so z ognjem zmanjšali letno količino plevela na polju za 90 odstotkov.

ČIŠČENJE Z ULTRA-VALOVI

Iz Amerike poročajo, da bodo v bodoče čistili obleke brez vode in mila. Zato bodo

uporabljali ultra-valove, ki bodo odstranili iz obleke madeže in prah. Ti valovi so posebno pripravi za čiščenje zraka in bodo prav uspešni v prostorih, kjer se praši.

SVINČNIKI S TEKOČO MINO

Tvrška Parker je najavila za bližnjo bodočnost svinčnik s tekočo mino. Radiranje bo možno kot pri navadni mini, ima pa to novost in prednost, da mina ne postane topa in je ni mogoče zlomiti.

Svinčnik ima v posebni cevki tekoč grafit. Eno polnjenje zadostuje za 5 km dolgo črto; možno je tudi ponovno polnjenje kot pri ostalih podobnih pisalnih pripravah.

Naznanjamo našim cenjenim odjemalcem, da smo naš obrat

VELETRGOVINA Z VINOM

Breznik & Co.

Komm.-Ges.

premestili v bivšo vinsko klet

Steiner, Celovec, Viktringerstraße 5

(Telefon 22-51)

NUDIMO: Prvovrstna dalmatinska rdeča vina ter visokokvalitetne jeruzalemske in ljutomerske vrste. — Poslužite se naših vin, naše ime jamči za kvaliteto.

Ura zaostaja!

Ves zasopel je prihitel na postajo neki potnik. Precejšnja vrsta potnikov je čakala na vozne karte. On pa hiti kar mimo njih, prosi oprosteno, češ da se mu silno mudi. Pri okencu želi vozno karto za Dunaj.

„Pravkar je odpeljal brzovlak na Dunaj,” mu odgovori uradnik.

„Ni mogoče! Kaj bo pa sedaj? — Brez dovoljenja šefa sem odpotoval in, če se ne vrnem takoj, bom imel velike sitnosti. Celo službo mi lahko odpovedo.”

Nič ni pomagala nobena tožba nesrečnega potnika. Vlak ni nič zakrivil. Pripeljal in odpeljal je točno. Tako je povsod v življenju. Dogodki se odvijajo zelo točno, samo ljudje smo navadno tako netočni.

Spominjam se sošolca, ki je vsak dan zamudil nekaj minut šolskega pouka. Pred profesorjem se je vedno izgovarjal, da njihova ura zaostaja. Seveda je ta izgovor postal za vse že smešna fraza. Zamujanje mu je prišlo tako v navado, da prav nikoli ni bil točen. Navihani sošolci so pravili o njem, da se je 5 minut prepozno rodil. Tudi, ko je dorastel, je vedno zamujal službo. Zaradi te svoje slabe navade je imel pri delodajalcih velike neprijetnosti.

Kaj pa je pravzaprav točnost? Zelo enostavna stvar. Vse ima svoj čas. „Takoj pustiti nekaj, ko je potekel čas, in takoj se lotiti nečesa, ko je prišel čas zanj,” se glasi pravilo točnosti. Kdor se bo držal tega enostavnega pravila, bo izvršil vse, kar mu je naročeno o pravem času.

Točen čas se začne že jutraj. Vstani takoj, ko pride čas za to. Ne obračaj in preteguj se v postelji še 10 minut, četrte ure. Ta čas ti bo potem manj pri dnevnih opravilih. Netočen boš pri vsem.

Točnost je važno sredstvo za vzgojo značaja. Zato se trudimo, da bomo vsak dan točno izvršili vse svoje dolžnosti, tudi malenkostne. Izvršujemo pa jih z veseljem, tudi kadar smo sami. Ni pa lahko točno izvrševati svojih dolžnosti. Za to je treba močne volje in vztrajnosti, da premagamo vse ovire in ne oklevamo, ko nas kliče dolžnost.

Kdor pravilno ceni čas, je vedno točen. Nikoli ne dopusti, da bi ga drugi čakali. Kdor pa je netočen, se nihče ne more zvesti na njegovo besedo in velja za manjvrednega v družbi.

ZA DOBRO VOLJO

Obziren vlomilec. — Orožnik vlomilcu: „Če ste res s poštenim namenom prišli v hišo, čemu ste si potem sezuli škornje?”

Vlomilec: „Zvedel sem, da imajo težko bolnega človeka v hiši.”

Vodoravno: 1 reka v Lombardiji; 3 reka v Rusiji; 4 staroznana pivovarna na Koroškem, ena najstarejših v Avstriji; 12 največja trgovska hiša ne samo na Koroškem, temveč na vsem alpskem ozemlju; 15 cerkveni praznik; 16 kratice italijanske politične stranke; 18 strupene žuželke; 20 našim čitateljem znana in priljubljena trgovina s pohištvenim blagom, preprogami in oblogami za tla v Beljaku; 23 izraz za obtežitev; 25 žensko ime ali vrba žalujka; 26 kratice za „katoliško tiskovno društvo”; 27 debel sad; 28 znana nova ugledna tvrdka v Goričici pri Vetrinju, izdelovalnica vseh vrst učil in učnih pripomočkov; 29 nočna ptica; 31 zelo debela palica; 32 trije enaki samoglasniki; 33 kot št. 3 vod.; 34 neke barve; 36 nemške kratice za tovorni avto; 38 številka; 39 „Gospodovega leta” (latinska kratica); 40 časovna mera; 44 kratica za evropsko denarno enoto; 45 plin v nemščini; 47 naplačilo; 48 predhodnik Madžarov; 51 slovensko moško krstno ime; 53 ena najboljših avstrijskih cigaret; 54 vrsta jagode; 56 teža, naloga; 57 zelo poznana in cenjena trgovina s semeni v Beljaku; 59 modern ples; 61 nekega meseca; 62 skrajšano žensko krstno ime; 64 največja in najmodernejša trgovina z radijskimi aparati, šivalnimi stroji in elektrotehničnimi potrebščinami v Celovcu; 65 našim čitateljem nadvse priljubljena trgovina s tekstilijami v Beljaku, prodajalnica „Schindler”-tkanin; 67 prva ženska; 68 vinska klet in prodajalnica mašnih vin v Celovcu; 69 ženski glas; 70 vrsta pesnitve; 71 prebivalec britanske imperije; 73 svetopisemski prerok; 74 prvovrstna snov za polnjenje žimnic (modrocev), kakovostna in poceni pri celovski tvrdki v ulici 8. maja; 76 oseba iz Cankarjeve dra-

„Trije kralji” v Selah

V dnevih ob prazniku razglasenja Gospodovega so trije dečki v primernih oblekah in z zvezdo v spremstvu dveh ministrantov in č. g. kaplana prepotovali vso selsko pokrajino od Šajde do Zg. Kota, obiskali so skoro vse hiše in med petjem in molitvijo blagoslovljali hiše. Utrudljiva hoja po dolgih in poledenelih potih ni prav nič zmanjšala njihove gorečnosti.

V nedeljo 9. in 16. januarja pa smo gledali tri kralje na odru. Ne iste dečke, marveč igralci so nam lepo podali igro flamskega dramatika Timmermannsa z naslovom „Trije kralji”. V njej predočuje pisatelj zmago dobrega nad hudim. Trije zanikni pijanci gredo kot trije kralji kole-

dovat, da naberejo denarja za pijačo. Prikaže se jim sv. Družina; iz sočutja z njeno revščino ji podarijo nabrani denar. To dobro delo potem polagoma dvigne enega za drugim iz propadanja in jih reši pogube.

Igra vpliva vzgojno na vsakogar, ki ji z razumevanjem sledi.

Obisk predstave je bil prvič prav dober, drugič pa slabši, a smo se razveselili udeležencev iz Homeliš in Apač.

Od začetka decembra dalje so bili igralci trajno vpreženi. Radi jim privoščimo malo oddiha, a za pust naj nam le spet prirede kaj zabavnega. Ljudje si žele zopet enkrat kako igro iz domačega kmečkega življenja.

VABIMO

na razstavo in prireditev ob priliki zaključka gospodinjkega tečaja

V MEDGORJAH, DNE 6. FEBRUARJA

Razstava in oderski nastopi bodo v gostilni pri MAUTNERJU.

Razstava bo odprta od 10. ure dopoldne do 5. ure zvečer.

Začetek prireditve bo točno ob 2. uri popoldne s sledečim sporedom:

Petje dekliškega in mladinskega zbora,
simbolično rajanje,
igri: „Pustni krap” in „Upravičeno maščevanje”,
govor in deklamacije.

Z VESELJEM VAS PRIČAKUJEJO TEČAJNICE IN VODSTVO.

Na pustno nedeljo osi v Št. Rupert!

Gojenke kmetijsko-gospodinske šole pri šolskih sestrah v Št. Rupertu pri Velikovci pripravljamo za nedeljo, 20. februarja t. l., pustno prireditev. Na sporedu bo:

„ZVEZDA REPATICA”
veseloigra s petjem in rajanjem v 4 dejanjih.

Poleg tega bomo zapele še nekaj okroglih. — Vsaj za pustno nedeljo poskrbite, da boste židane volje in se nasmejali v družbi, po kateri ne boli glava, ampak je veselo in zadovoljno srce. Pridite k nam! Ne boste razočarani! To Vam obljubljamo in vas vse od blizu in daleč pristrčno vabimo

Gojenke.

Nespameten Janezek

Nespametni Janezek je videl svojo mater, ki je kupila ribo. Dala jo je v sod vode, da ne bi poginila. Riba je veselo švigala

sem in tja. Janezku je bila zelo všeč in pričel se je z njo igrati. Zadovoljno je riba pomahovala z repom in Janezek jo je vprašal:

„Ali mi boš pripeljala mlade ribice?” Ri-

VABILO

V nedeljo, dne 30. januarja 1955, ob pol 3. uri popoldne priredi Šmihelski pevski zbor v Št. Primožu pri Voglu

PEVSKI KONCERT
umetnih in narodnih pesmi.

Nastopita mešani in moški zbor pod vodstvom pevovodje Mihe Sadjaka. — Vsi prijatelji in ljubitelji naše slovenske pesmi so pristrčno vabljeni od blizu in daleč!

Topol

Neki kralj je imel velik vrt, na katerem so bila zasajena različna drevesa. Kralju je predvsem ugajal topol, ki je obetal, da bo postal veličastno drevo.

Ko je šel neke pomladi na vrt, je ves žalosten zapazil, da drevo noče ozeleneti. Nekega dne se je zopet sprehajal s svojim strežnikom Ivanom po lepem vrtu. Prišla sta do neozelenega topola in kralj je potožil strežniku svojo bolelost. Ta je šel ter izkopal drevo iz zemlje in glej, med koreninami sta ležala dva dragulja in zlata knjiga. Brezskrbno je vsadil drevo zopet v zemljo in začelo je zeleneti, da je bilo veselo.

Kmalu potem je oslepela kraljeva hči. Zdravniki je niso znali ozdraviti. Zvesti Ivan je šel h kralju in mu rekel:

„O kralj, ne bodi tako žalosten! Ozdravil ti bom hčerko.” „Ah”, odvrne kralj, „za mojo hčerko ni zdravila. Če pa ji res moreš vrniti vid, bo v zahvalo postala tvoja žena.” — Ivan je šel k topolu, odtrgal nekaj zelenih listov in jih položil na oči slepe kraljeve hčerke. Spregledala je. Ivan se je z njo poročil in postal kralj. Zdravilni topol sta z ženo s spoštovanjem gojila, dokler sta živela.

ba je zopet veselo mahnila z repom. Janezek ji je nato rekel: „No, ker boš zopet prišla in pripeljala s seboj še mlade ribice, te bom zopet spustil v potok.”

Vzel jo je iz soda in jo nesel v potok. Riba je veselo splavala po vodi. Nespameten Janezek je kričal za njo: „Le glej, da se vrneš in pripelješ s seboj mlade ribice.” Tedaj je riba pomahnila z repom kolikor je mogla.

Ko je Janezek prišel domov, ga je mati vprašala ali je videl kje njeno ribo.

„Da,” je odvrnil, „vzel sem jo in nesel v vodo. Rekla mi je, da se v potoku počuti mnogo bolje.”

Mati mu je rekla: „Ti si velik nespameten! Kje naj sedaj dobim drugo ribo?” „O”, pravi Janezek, „saj mi je rekla, da se vrne in še celo male ribice bo pripeljala s seboj.”

urad; 46 trgovina s papirjem, pisarniški in šolski potrebščinami, pisalnim stroji itd. v Celovcu, Bahnhofstrasse; 49 skrajšano žensko ime; 50 obrežje; 51 kratka za kemično prvo berilij; 52 bivša organizacija za begunce; 55 dvoredov; 58 posedovati; 60 uredba, ukaz; 63 vnama, zagon; 64 igralna karta; 65 žalni trak, tudi vrsta tkanine; 66 klic, poziv; 68 osebni zaimsek; 72 prva številka; 75 veznik; 76 dva enaka soglasnika.

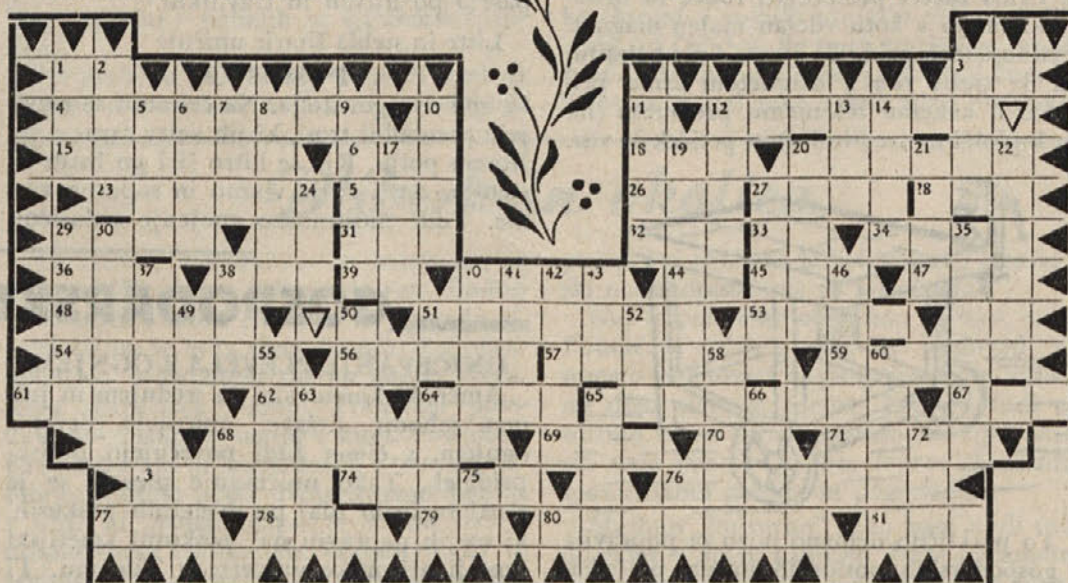
NAGRADNA KRIŽANKA

Nagrade:

1. Nalivno pero (darilo tvrdke Strein, Celovec, Bahnhofstrasse).
 2. Kvalitetna damska bluza (darilo tvrdke Formanek, Beljak, Rathausgasse).
 3. Par finih ženskih nogavic (darilo tvrdke Kriskhe, Celovec, 8.-Mai-Strasse).
 4. Par moških nogavic dokolenk (darilo tvrdke Kriskhe, Celovec, 8.-Mai Strasse).
 5. Steklenica izbornega vina (darilo tvrdke Tellian, Celovec, Paradeisergasse).
 6. Več nakaznic za brezplačni nakup v pekarni Sebald Walter („EVI-kruh), Celovec, 10.-Oktober-Strasse).
 7. Kolekcija „Dobra knjiga” (darilo uprave „Našega tednika”).
 8. Kolekcija „Dobra knjiga” (darilo uprave „Našega tednika”).
 9. Kolekcija letošnjih Mohorjevih knjig (darilo Družbe sv. Mohorja).
 10. Kolekcija letošnjih Mohorjevih knjig (darilo Družbe sv. Mohorja).
- Omenjena darila so le del vseh, katere je oglasni oddetek „Našega tednika” izposloval pri tvrdkah za naše križankarje. Nadaljnja objavimo v prihodnji številki. Pri zrebanju se bodo upoštevale pravilne rešitve, ki bodo prispele do vključno 14. februarja.

NAGRADNA

KRIŽANKA

me; 77 življenjska tekočina; 78 žensko ime; 79 osebni zaimsek; 80 prarodno vžigalno sredstvo; 81 dvojica.

Navpično: 1 poziv k molčanju; 2 začimba; 3 ošaben; 5 del gospodarskega poslopja; 6 prostor v gledališču; 7 visokovreden polnozrnat kruh, specialiteta znane celovške pekarnice na 10.-Okt.-Str.; 8 vrsta kuhinjske posode; 9 pesniška zvrst; 10 trgovina z ortopedičnimi potrebščinami, higijeničnimi aparati in bolniškimi pripomočki v Celovcu na Starem trgu; 11 prava črna kava; 12 avtomobilsko tvrdka v Beljaku, ki ima zastopstvo Austro-Fiat-avtomobile, traktorje in tankovske vlačilce; 13 sila, jakost; 14 močan zamah; 17 nebesni obok; 19 dom pohištva v Celovcu v Theatergasse. Velikan-

ska izbira pohištva vseh kakovosti; 20 ne samo vodilna na Koroškem — po vsej Evropi znana tovarna harmonik — prejema in izvršuje naročila tudi za Ameriko — v Celovcu, na St.-Veiter Strasse! 21 gojitev, hrane; 22 „železna srajca”; 24 največja tovarna pohištva v Avstriji, njen sedež je v dravski dolini; 27 premožen; 29 izdelovalnica praktičnega, kvalitetnega in cenene pohištva v Celovcu, prodajalnica je na St.-Veiter Strasse; 30 defekt, poškodba; 35 član eksotičnega naroda; 37 znana oblačilnica za staro in mlado v Celovcu, 10.-Okt. Strasse, obleke, plašči, narodne noše; 38 kratka denarne enote sosednje države; 40 Jurčičeva povest; 41 drug izraz za Madžara; 42 pokrajina v Jugoslaviji; 43 nemški izraz za

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

K. MEŠKO:

Oče POSEBNE SORTE

Francek je bil najstarejši sin trdnega gruntarja. Bil je bistré glave in urnih rok, zato ga je oče na tihem izvolil za svojega naslednika. Mati pa s Francekom ni bila tako zadovoljna kot oče. Preveč trmast in samoljuben se ji je zdel. Najbolj mu je zamerila, ker svojih bratcev in sestríc ni maral. Šele dvanaest let je imel za seboj, pa je raje opravljal najtežje delo, kakor da bi varoval bratce in sestrice.

Nekega poletnega popoldne je mati šla na polje žet pšenico. Naročila je Franceku, naj skrbno varuje otroke. Francek se ji je odločno uprl, a mati je vztrajala pri svojem sklepu. V Franceku je vse kipelo od togosti. Najraje bi bil bratce in sestrice po vrsti pretepel, pa si tega ni upal, ker je vedel, da ga bodo zatožili očetu. Oče bi zvečer hudo obračunal z njim. Zato je otrokom naročil, naj se lepo igrajo na dvorišču, on pa jim nabere sliv in hrušk.

Otroci pa kar niso mogli biti pri miru. Počasi, počasi so odkoricali za Francekom, ki je zlezal na streho skednja in odondod obiral vejo, polno sliv. Otroci so pod drevesom hrepeneče čakali, kdaj jim Francek vrže sladke sadeže v naročje. A čakali so zaman. Francek se je hotel sliv najprej do mile volje najesti sam. Otroci so nazadnje izgubili potrpljenje. Drug za drugim so zlezli na streho in začeli sami trgati slive z drevesa.

Francek je bil sliv kakopak najprej sit. Naveličal se je obiranja in splezal je prav na vrh strehe, da bi drugim pokazal svoje junaštvo. Odondod je razigrano zaklical:

„Kdo si upa za menoj?”

Otroci so hoteli dokazati, da tudi oni niso od muh in začeli so lezti po strehi navzgor. Na vso moč imenitno se jim je to zdelo. Kmalu so bili vsi, celo triletna Metka, na visokem slemenu.

Mlajši otroci so nekam v strahu gledali navzdol, ko pa so videli, kako varnega se v tej višini čuti Francek, so tudi sami postali bolj pogumni.

Ko je Francek predlagal, naj zavriskajo, so se kar skušali, kdo bo zavriskal glasneje. Tako so se čisto udomačili na strehi, da jih kmalu ni bilo več strah globoke praznine pod seboj.

Francek in desetletni Jožek sta začela ugibati, kaj bi še storila, da bi ju drugi bolj občudovali in zavidali. Jožek je nenadoma začel plezati po strehi navzdol, vmes pa je kričal na vse grlo:

„Halo, kdo bo prej spodaj?”

Francek ni hotel zaostati za Jožkom in ročno se je spustil za njim. Kmalu bi ga bil dohitel — tedaj pa se je zgodilo nekaj hudega:

Jožek je hotel Franceka prehiteti in spuščal se je zmerom hitreje po strehi. Pri tem je gledal samo navzgor in ni vedel, kdaj mu je zmanjkalo strehe pod nogami. Telednil je z obrazom na velik kamen in neigibno obležal na tleh. Kri mu je curkoma lila iz široke rane.

Otroci na strehi so zajokali. Francek pa je začel klicati na pomoč. Sosedje so trumoma prihiteli na kraj nesreče. Močili so Jožka z vodo, da bi ga zbudili iz omedlevice.

Zdajci je Francek, ki je še zmerom čepel na strehi, opazil, da teče sosedov sin po njegovega očeta in mater. V hudi slutnji je splezal spet na vrh strehe.

Oče in mati sta kmalu vsa prestrašena prihitela s polja. Mati se je z obupnim krikom vrgla na ubogega Jožka in bridko zahtevala. Oče pa je grozeče pogledal na streho in zaklical Franceku:

„Pri priči mi pojdi s strehel!”

Francek ga ni ubogal. Nemo je sedel na slemenu in očeta niti v oči ni upal pogledati, tako težko vest je imel. Ko mu je oče

ČAROBNA PIJAČA

(Iz ruščine)

Kaj slišim, moji dragi! Pri vas v mestu pripovedujejo, da s čarobno pijačo nekaj ni v redu? Menite, da kaj takega ni? Zakaj pa? To je čudovito sredstvo in je že mnogim pomagalo. Samo poslušajte, kako je šlo pri tem meni:

Trideset let sem preživela s svojim starim v miru, zdaj pa, ko postajava stara, ga je pa vrag obsedel. Tako prepirljiv, tako neznošen je postal moj stari, da je komaj verjetno. Če jaz rečem „črno”, pravi on „belo” in če pravim jaz „ena”, pravi on „dve”. Jaz se ga pa tudi ne bojim in če pravi on „pet”, trdim jaz „deset” — in tako gre pri nas od jutra do večera, ves dan samo pričkanje in zbadanje. Nato pa začneva premišljevat, kdo je kriv.

„Zakaj se prepirava, stara, ha?”

„Ker si ti začel, ti stari vrag!”

daj mi nebeške luči, da morem videti — to Te prosi Ajant! Če mora Grška giniti — mi se klanjamo Tvoji volji, samo umreti nam dovoli v dneva luči!”

Osvald je izročil krmilo dvema mornarjema in je nato prerezal s svojim nožem vrvi sekir, ki so bile ob jadrnih pokrite z barvanim platnom. Eno je obdržal zase, druge pa je dal prvemu in drugemu krmarju. Ob strašnem tuljenju viharja je bilo nemogoče govoriti ali slišati; v kompasni hišici je še vedno gorela luč in v tej slabi svetlobi je mogel kapitan Ingram razločevati znamenja, ki jih je dajal krmar. Predvsem je bilo treba obrniti ladjo proti vetru; toda krmilo ni imelo nobene moči. V kratkem času so odsekali razne vrvi in eno jadro je padlo v morje, tako da tega niso mogli opaziti ljudje na drugem delu krova; in tega ne bi bili videli niti oni, ki so bili prav blizu, da niso dobili nekoliko udarcev od padajočih vrvi.

Osvald je s tovariši zopet prišel do kompasne hišice in nekoliko časa opazoval kompas. Ladja se ni več obračala in videti je bilo, kakor da se vedno bolj pogreza in potaplja v vodovje. Osvald je zopet dal svoja znamenja, ki jih je kapitan zopet odobril. Neustrašeni krmar je planil dalje naprej, splezal na jambor in njegova tovariša sta šla za njim. Tam gori so bili vsi trije izpostavljeni vsej moči valov, udarjajočih ob ladjo, in trde vrvi so se le počasi vdajale pod udarci sekir. Njih delo je bilo težavno in nevarno. Prvega krmarja so valovi vrgli na krov in le nakopičene in zamotane vrvi so ga rešile mokrega groba v morju.

A neustrašen se je vrnil k tovarišema in jima pomagal vrolo in marljivo. Poslednji je

spet grozeče zaklical, naj spleza na tla, je zajokal:

„Ko se vas pa tako bojim! Dobro vem, da me boste natepli.”

„Natepel te ne bom, pač pa bova drugače obračunala,” je zaklical oče.

Sosedje so dvignili Jožka na nosilnico in ga naložili na voz. Oče je vzel vajeti v roke, pognal konja in naročil materi:

„Francek nocoj ne dobi večerje!”

In je res ni dobil. Bratci in sestrice so se mastili z ajdovimi žganci in mlekom, on pa je požiral grenke solze, ki so mu polzele iz oči...

A kazen s tem še ni bila končana. Vse dni, ko je bil Jožek v bolnišnici, nihče izmed domačih na očetov ukaz ni smel prijazno pogledati Franceka. Materi se je Francek že kar zasmilil in kar bolelo jo je pri srcu, da mu ni mogla pomagati. Oče je namreč trdo ukazal, da Franceku ne sme dati nobenega priboljška pri jedi. Tudi sestrice se je Francek začel smiliti; naskrivaj so si marsikaj pritrgale od ust in prihranile za žalostnega bratca. Najhuje pa je bilo za Franceka, da je moral od ranega jutra do poznega večera delati na polju.

Ko se je Jožek vrnil iz bolnišnice, so za Franceka spet prišli boljši časi. Oče je postal prijaznejši, še bolj pa mati, ko je videla, kako skrbno Francek streže Jožku. Poslej bi bil Francek prav rad ostajal doma in se z bratci igral, a oče mu tega ni več dovolil. Moral je poslej delati le na polju.

„Mladostne neumnosti si zdaj kar iz glave izbiji!” mu je trdo rekel in nekoliko mehkeje pristavil: „Če hočeš na mojem gruntu postati gospodar!”

„To ne drži, ti si bila s svojim ostrim jezikom!”

„Ne, ti!”

„Ne, ti!”

Pa mi je nekoč dobro svetovala stara sosedka.

„Maruška,” je dejala, „kaj se stalno prepiraš s svojim starim! Stopi enkrat k svetemu možu, ki živi na gori. On zna zagovarjati vodo. Ta voda je že mnogim pomagala, morda pomaga tudi tebi.”

„No”, sem si mislila, „saj lahko poskusim, slabše gotovo ne bo...”

Tako sem šla na goro in potrkala na okence, kjer je stanoval sveti mož. Nato je prišel iz kočice suh možiček z dolgo sivo brado in me vprašal:

„Kaj pa želiš, draga hčerka?”

„Pomagaj mi, oče,” sem dejala, „vedno

OB PLESU SNEŽINK

Kot da se veselstvo razdvaja, šelesti iz sivine v belino svetlo čarobno vrvenje, ki mene otročje opaja, potaplja v žarečo milino, kjer upepeli se sleherno trpljenje...

Kako čudno je, ko se snežinke lové — in moje oči pa nje! Vse iz svetle višine v belo krilo nižine vrše, hité, še in še...

Kadar sneži, upiram oči v svetle otroške dni!

Valentin Polanšek

se moram jeziti nad svojim starim, vedno samo prepir in špikanje.”

„Počakaj trenutek!”

Prinesel je vrč z vodo, pri tem je nekaj mrmral, napolnil mi je mojo steklenico in dejal:

„Tu, draga hčerka! Če bo tvoj mož začel spet z zmerjanjem, vzemi požirek te vode, pa je ne smeš ne izpljuniti ne požreti, ampak jo tiho drži v ustih in pri tem moli, dokler se ne bo mož pomiril. Vse bo spet dobro.”

Priklonila sem se pred patrom, vzela sem stekleničico in šla domov. Komaj sem prestopila prag, je začel moj stari prav divje kleti.

„Te presnete babel! Vedno morate klepetati s sosedami, namesto da bi doma skrbele za hišo, nikoli nima človek reda.”

In jaz pa, moji dragi, sem naredila hitro požirek in ob tihi molitvi držala vodo v ustih. Pa sem videla, kako se je moj čisto umiril.

„Hvala Bogu,” sem si mislila, „sredstvo je pomagalo,” in sem postavila stekleničico za sveto podobno in se hitro pripravila k štedilniku. Pri tem mi je po nerodnosti padel na tla lonček. In spet je vzkipele stari:

„Ti ženska nerodna, zakaj pa imaš rokel!”

Jaz sem šla pa hitro po stekleničico, napravila majhen požirek, nisem ne požrla in ne izpljunila ter tiho molila... In glej, spet se je stari pomiril.

Od tega dne, moji dragi, živiva spet lepo v miru. Če se on kaj razburja, sežem po stekleničici... In vse gre kot namazano.

In vi pa trdite, da ni čarobne vode!

Ladja morskega roparja

Prevod iz angleščine

(1. nadaljevanje)

Osvald Bareth je bil prvi, ki je prišel do krmila in ga uravnal s trdno roko. Kapitan Ingram in nekateri drugi mornarji so sčasoma tudi dospeli do krmila. Tukaj je v podobnih nesrečnih primerih zbirališče vseh vrlih mornarjev. Toda tuljenje viharja — vid jemajoči dež in čez krov pljuskajoča morska voda — valovi, ki jim je nenavadno izpremenjeni veter zadrževal in oviral nadaljnje valovanje in ki so se neprestano razlivali čez ladjo — strašno grmenje in velika tema, ki je spremljala vse te grozote, in vrh tega poševna lega ladje, ki jih je primorala, da so plezali na krov od strani do strani, vse to je za nekoliko časa oviralo in slednjič tudi popolnoma preprečilo vsako še tako zelo potrebno delo. Edino dobro v tem boju prirodnih sil je bilo bliskanje — res, zelo nesrečen in nevaren mora biti položaj, ko se mora blisk imenovati „dober”! Toda svetli in razcepljeni bliski, ki so švigali na vseh straneh obzorja nizdol, so dajali nesrečnejšem priliko, da so mogli pregledati ves svoj položaj. In kakor tudi je bil strašen, ko so ga videli za trenutek, vendar še vedno ni bil tako strahovit kakor tema in negotovost. Ljudje, ki so vajeni vseh težav in nevarnosti življenja na morju, ne morejo najti besed, ki bi bolj vplivale na človeškega duha ali bolj pričale o lepoti in močnejši grški pesnika, kakor so one v zvišeni molitvi Ajantovi:

„Gospod neba in zemlje! O kralj! O oče! Usliši mojo prošnjo! Razženi te oblake in

udaril s sekiro Osvald — in visoki jambor je izginil v razpenjenem valovju. Hitro so vsi trije zapustili svoja nevarna mesta in srečno dospeli nazaj h kapitanu, ki je z ostalimi mornarji še vedno stal pri krmilu. Ladja se je sedaj počasi pokorila in se dala voditi. V nekoliko minutah je zopet letela dalje svojo pot pred vetrom, se močno zibala sem in tja in časih zadela ob ostanke jamborov, ki jih je vlekla za seboj.

Dasi je vihar divjal še prav tako močno kakor poprej, vendar ni bilo sedaj onega tuljenja, ker je bila ladja pred vetrom, ko so bili odpravili zadnje jambore. Naslednja naloga je bila, da oprostite ladjo vseh ostanke jamborov, česar pa niso mogli doseči kljub združenim naporom, dokler ni napočil dan. Toda še takrat je bilo delo zelo nevarno, ker se je ladja časih kar skrila v valovih. Oni, ki so opravljali to nevarno delo, so bili privezani na vrvi, da jih ne bi odnesli valovi. Komaj pa je bilo dokončano to delo, je velik val zadel ob prednji del ladje in odnesel edino še preostalo sprednje jadro. Na tak način je izgubil „Cirkasijan” vsa svoja jadra v viharju.

Drugo poglavje
LUKNJA V LADJI

Ostanke prednjega jambora so kmalu odpravili z ladje. Vihar je divjal še vseeno, vendar je sonce sijalo svetleje in topleje. „Cirkasijana” so zopet obrnili v smer vetra in vsi so sedaj mislili, da so prebili vsako nevarnost. Mornarji so se jeli smejati in šaliti, ko so pripravljali, da bi čim prej dospeli v določeno pristanišče.

„Za vse skupaj ne bi dal prav nič,” je dejal krmar, „ako le ne bi bili izgubili veli-

kega jambora. Tako lep je bil. Enakega debela ni dobili več ob vsem Mississippiju.”

„Pojdi, pojdi,” je odgovoril Osvald; „v morju se dobivajo dandanes prav take ribe, kakršne v prejšnjih časih, in danes rastejo še vedno taka debela, kakršna so rasla prej; zdi se mi le, da bomo morali precej drago plačati nove jambore, ko pridemo v Liverpool — sicer pa je to stvar ladjinega lastnika.”

Veter, ki je pihal kakor orkan, ko se je obrnil proti jugu in vzhodu, je imel sedaj le ono moč, kakršne so mornarji vajeni in se ji le smejejo. Nebo je bilo jasno in čisto in ni se jim bilo treba bati nobene nevarnosti. Po veliki temi, nevarnosti in splošnem neredu je nastopila prijetna izprememba in mornarji so se trudili da bi na ladji razpeli dovolj jader za nadaljnjo pot.

„Zdi se mi, da imamo spredaj na ladji jadro, ki ga bo hotel rabiti kapitan”, je opomnil eden izmed mornarjev.

„Da,” je odgovoril krmar, „in mislim, da nam ne bo treba še drugih jader, ako bomo imeli ta veter.”

„No, tedaj bo jako dobro za vas, ker ne boste imeli mnogo opravila z vrvmi in jadrji, ko smo izgubili vse.”

„Vendar še dovolj, Bill, kadar dospemo v pristanišče,” je odvrnil drugi godrnjač; „pripraviti je treba novih vrvi in postaviti vsak kol na novo.”

„Nič zato, bomo pa tem dalje v pristanišču — in potem se lahko oženim.”

„Oho! Kolikokrat se pa še misliš oženiti, Bill? Kolikor mi je znano, imaš vendar že skoro v vsaki državi po eno ženo.”

„V Liverpoolu nimam še nobene, Jack.” (Dalje prihodnjič)

König König König

BACKPULVER BACKPULVER BACKPULVER

Aus reinen Stoffen produziert,
der Backerfolg wird garantiert!

ZDRAVNIKOVA PAPIGA

Znala je različno izgovarjati mnogo besed, pa tudi krajše stavke, tako da ji v vsem mestu ni bilo enake. Prostorna čakalnica je bila zmeraj natrpana ljudi, ki so jo poslušali in občudovali. Zdravniku je to ugajalo ter mu tudi koristilo. Kadar pa je bila gneča le prehuda ter so se ljudje začeli prerivati, tedaj je zdravnik odprl vrata in rekel prav prijazno: „Gospoda, le počasi, saj pridete vsi na vrsto!“

Papiga se je teh besed dosledno naučila.

Sedela je pred kletko na polici ter opazovala nemirne čakalce. Brž ko so se začeli bolj živahno premikati ali glasneje govoriti, je nasršila greben in se zadržala: „Gospoda, le počasi, saj pridete vsi na vrsto!“

Čakalnico je bilo treba prezračiti, ptica si je zaželela prostosti ter je smuknila skozi odprto okno. Skrila se je v rogovilo na nekem drevo, zakaj vsi vrtni krilatci so jo takoj obkrožili ter jo začeli srdito napadati.

Najhujše so bile srake, odlikovali so se tudi škorci s svojim močnim kljunom in vrabcev je po vejah kar mrgolelo. Tolkli so jo kakor za stavo; vsak jo je hotel doseči ter ji izpuliti nekaj perja, ki je padalo na tla kakor v jeseni listje.

Papiga se je skrbno stiskala med debela, tako da je bila na obeh straneh precej varovana. Obenem se je togotno ozirala na svoje napadalce in zakričala vselej, kadar se jo je kdo dotaknil: „Gospoda, le počasi, saj pridete vsi na vrsto!“

Limbarski

REKORDEN ZRAČNI PROMET V LETU 1954

Kot poroča mednarodna družba za zračni promet, je preteklo leto prvič potovalo več ljudi z letali čez Atlantskega oceana. Samo čez severni del Atlantskega oceana so beležili okrog 15.000 poletov, kar po-

meni, da je praktično vsake pol ure preletelo eno letalo ocean.

V tej družbi včlanjena letalska podjetja so prepeljala v preteklem letu okrog 57,8 milijonov potnikov; pri tem pride na vsakega 887 km poti. Podjetja, ki ne pripadajo tej družbi, so prepeljala 34,7 milijonov potnikov in pri nesrečah je izgubilo samo 16 potnikov življenje.

KURJENJE PROSTOROV S SONČNO TOPLOTO

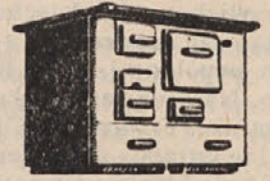
Sonce pošilja zemlji več energije, kot je morejo nuditi vsa druga na zemlji razpoložljiva sredstva. Človeštvo se že dolgo trudi, da bi uporabilo to brezplačno energijo bolj racionalno. Iz Amerike zdaj poročajo, da bo v desetih letih mogoče greti prostore s sončno toploto. Edina težava za takojšnjo uporabo sončne energije so visoki stroški pri instalaciji naprave, ki bi shranila sončno toploto za 12 ali več ur. Tako bi potem tudi pozimi „kurili“ brez drv in premoga.

Naša prvovrstna svečarna
za nabavo sveč za SVEČNICO je

**E. u. M.
GASSER**
(prej Mühlbacher)

CELOVEC-KLAGENFURT, Völkermarkterstr. 7
Za fare priporoča z zopetno prodajo.

Kolesa, motorji,
različni štedilni-
ki, lastna delav-
nica za stroje, de-
lo solidno in po
ceni v znani ce-
lovški mehanični
delavnici.

Zanesljivi odjemalci
dobijo tudi na obroke.

Johann Novak

MEHANIČAR IN KLUČAVNICAR
KLAGENFURT, Feldmarschall-Konrad-Platz 1

Če tudi daleč je, ta pot izplača se!

Beli tedni

Gladka tkanina, čista pavola, 130 cm	14.50 šil
Posteljne rjuhe, čista pavola, 140 cm	16.50 „
Platnen mulino, čista pavola, 147 cm	13.50 „
Posteljnina, čista pavola, 120 cm, rožasta	13.50 „
Posteljnina, čista pavola, 80 cm, rožasta	8.80 „
Rožast damast, 120 cm, mako	25. — „
Progast damast, čista pavola, 120 cm	18.50 „

PRODAJALNE ZA SCHINDLERJEVE TKANINE:

TRGOVSKA HIŠA

Janesch & Co
Klagenfurt

TRGOVSKA HIŠA

Formanek
Villach

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 š (IN 10% DAVKA)

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

WIENER PELZWERKSTÄTTE

J. Vesely

Celovec-Klagenfurt
Ob. tplatz 2-I.

Kupuj pri proizvajalcu, kjer dobiš dobro blago poceni.

Nemški HOLDER-DIESEL-TRAKTOR — Vse POLJEDELSKE STROJE — ŠTEDILNIKE, PEČI, PRALNE STROJE ugodna možnost nakupa!

H. WERNIG KMETIJSKI STROJI
CELOVEC, Paulitschgasse 13, Telefon 35-02

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
STADTTHEATER

28. 1. do 3. 2.: „Die Wüste lebt“
(barvani film)

4. do 7. 2.: „König der Manege“

PRECHTL

Od 27. 1. naprej „Romeo und Julia“ (barvani film), ki je vreden, da si ga vsak ogleda.

PLIBERK

29. do 31. 1.: „Die Perle von Tokay“ (ni za mladino)
1. do 2.: „Der Mann von Alamo“ (ni za mladino)

Sanitarne naprave, centralne kurjave, vodovodne napeljave
ANDLINGER, Celovec, Adlergasse, tel. 20-52. Strokovni nasveti in brezplačni proračuni. Dobave po tovarniških cenah. Električne črpalke. Vse na zalogi.

Ure in nakit tudi na obroke za dvajset šilingov tedensko v strokovni trgovini

KARL FRIEDRICH

Klagenfurt, Lidmanskyyasse

Elektro-artikle in stroje za gospodinjstvo kupite pri

HAAS & CO.

Celovec, Bahnhofstrasse 3

Naš optik je:

KARL SEKERKA

dobavitelj vseh bolniških blagajn. Klagenfurt, St.-Ruprecht Str. 18

Vsak teden nove pošiljke raznih avto-vozov samo Kā. Autozentrale POTUŽNIK. Celovec-Klagenfurt, St.-Ruprecht Strasse.

ZENITEV

Samostojen kmet, 28 let star, si išče življenjsko družico-gospodinjso staro od 18—25 let, ki mora biti Slovenka in verna in zna vsa gospodinjstva dela (poleti so letoviščarji). — Samo resne ponudbe z opisom in sliko naj se pošljejo na upravo „Našega Tednika“ pod oznako „Dobra gospodinja“.

Vsa božična darila za božične praznike vam nudi po nizkih cenah in bogati izbiri vaša trgovina
STOFFSCHWEMME, CELOVEC Marktplatz.

Vse
RADIO-APARATE
Z ZNAMKO
tudi na obroke pri
OTTO GAGGL
Beljak — Villach

POLNOZRNATI KRUH potreben za vaše zdravje dobite pri vašem trgovcu in pri peku **SEBALD WALTER**, velepekarija, Celovec, 10.-Oktober-Strasse.

Izpraznitvena prodaja

od sobote dne 22. januarja naprej

Veliko znižanje cen — najugodnejša priložnost nakupa

- **BLAGO** vsake vrste
- moško, damsko in otroško **PERILO**
- **VOLNA** v bogati izbiri

L. MAURER

CELOVEC, Alter Platz 35

Vsem prijateljem in znancem v globoki žalosti naznanjam, da se je 11. januarja 1955. smrtno ponesrečil moj brat, duhovnik lav. škof.

Rev. Luskar Jože

Pokopan je v St. Francisco v Californiji.

Vse, posebej duhovne sobrate prosim za spomin v molitvi in za Memento pri sv. maši.

Luskar Alojzij

URADNE OBJAVE

FINANČNA DIREKCIJA ZA KOROŠKO

(Monopolna uprava za Koroško)

RAZGLAS

Sledeče nove in proste tobačne trafike so javno razpisane za oddajo:

Strassburg v Krški dolini (nova trafika v zapadnem vaškem delu);

Celovec, Pischeldorfer Strasse št. 169;

Kleindling št. 39, občina St. Marcin v Labodski dolini;

Loibltal št. 46, občina Slovenji Plajberg;

Oberdrauburg št. 62;

Šteben v Labodski dolini, št. 18;

Šteben pri Pliberku, št. 69, občina Globasnica;

Št. Vid na Glini, Klagenfurter Strasse št. 41;

Trebesing št. 17 v Liesertal;

Bela št. 66.

Prošnje, napisane na predpisani tiskovini, naj bodo najkasneje do 19. februarja 1955 ob 12. uri opoldne na Finančni direkciji za Koroško (monopolna uprava) v Celovcu, Dr.-Hermannsgasse 5, II.

ZAHVALA

Vsem, ki so ob težki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo naše nepozabne stare matere

Marije Gröblacher

p. d. Hofovčeve v Deščicah,

sočustvovali z nami in vsem številnim žalnim gostom, ki so spremili pokojnico na njeni zadnji poti, iskrena hvala. Posebna zahvala velja darovalcem številnih vencev, med temi za lepi venec Zvezi Slovenskih izseljencev, nadalje gospodu župniku Kanavfu za tolažilne besede, gospodu kaplanu Gabruču za spremstvo in zastopniku ZSI Kramarju za poslovilni govor ter pevskega zboru za petje žalostink.

Vinc Gröblacher in žena ter ostalo sorodstvo

nadstopje, soba št. 56.

Natančnejša pojasnila dobite na pristojnih finančnih uradih (Verbrauchssteuerabteilungen) in v uradih za nadzorovanje davkov, kjer dobite tudi predpisane formulare za prošnjo. Ravno tako dobite pojasnila na občinah, kamor so omenjene tobačne trafike pristojne.

ROK ZA ODDAJO DAVČNIH NAPOVEDI ZA LETO 1954

Ministrstvo za finance razglasa: Rok za oddajo davčnih napovedi za leto 1954 je za dohodninski davek, družbeni davek in obrtniški davek splošno podaljšan do 30. aprila 1955.

Rok za oddajo davčnih napovedi za leto 1954 je za prometni davek, davek na vino in „kulturni groš“ podaljšan splošno do 31. marca 1955.

Cocktail-obleke in dežle

priporoča

WALCHER

Celovec, 10.-Oktober-Strasse 2